

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α΄ Κο 1,30)

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε΄
ΕΤΟΣ ΟΕ΄
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2020
Αρ. Φύλ. 892

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Μηνιαίο Όργανο

Όμωνύμου Όρθοδόξου Αδελφότητας

ΚΩΔΙΚΟΣ: 2534

Τεύχ. 892, ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2020

Ίδιοκτησία - Έκδοση

Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»

Πέλοπος 7, 546 33 Θεσ/νίκη

Τηλ. - fax: 2310 270630, 274518

www.apolytrosis.gr

e-mail: apolytrosis@otenet.gr

Δ/ντής Συντάξεως:

Γεώργιος Μυτιληναίος

Άλ. Συμεωνίδη 6, 54639 Θεσ/νίκη

Δημιουργικό, προεκτύπωση,

καλλιτεχνική επιμέλεια:

«Χριστιανική Έλπις»

Όρθόδοξη Αδελφότητα,

Φίλυρο Θεσ/νίκης

Τηλ.: 2310 677421

Έκτύπωση - βιβλιοδεσία:

«Μέλισσα», Άσπροβάλτα

Τηλ.: 23970 23313

Έτήσια συνδρομή:

Έσωτερικού: 10€

Έξωτερικού: 35€

Κύπρου: 25€ ΗΠΑ: 45\$

Καναδά: 50\$ Αυστραλίας: 55\$

Άρ. λογ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:

6074010115324

Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»

Γιά τούς συνδρομητές

του έξωτερικού

IBAN: GR 94 0171 0740 0060

7401 0115 324

Περιεχόμενα

Γεώργιο καί γεωργός	99
Ό ιός της γρίπης καί ό Υιός του Θεού	100
Εύχή διά τόν κορωνοϊόν	103
Ό άδικη δίκη του Δικαίου	104
«Μέσης δέ νυκτός»	106
Πάσχα στή σκλαβιά!	107
Ό κλήση εΐναι προσωπική	110
Γιατί γράφτηκε τό Εύαγγέλιο;	112
«...ή άναπνευστέον»	114
Όχι σάν τή γριπούλα	115
Τά έξι ούαί (Όσ 5,8-23)	116
Στόν Δάσκαλο (ποίημα)	119
Ό επίσκοπος των «Έλεύθερων Πολιορκημένων» (1776-1826)	120
Μεγαλειώδη συναισθήματα!	123
Τή υπερμάχω... ..	123
Από τήν αύλή της έκκλησιάς στήν άγκαλιά της (διήγημα)	124
Συζητώντας τά γεγονότα	126

100

107

114

Γεώργιο καί γεωργός

Στήν καρδιά τῆς ἀνοιξης, στήν καρδιά τοῦ Ἀπρίλη, προβάλλει ἡ ἀνοιξη τῆς ψυχῆς μας, ἡ λαμπροφόρα ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, καρδιά καί θεμέλιο τῆς πίστες μας. Κι ἐκεῖ, μέσ στή Λαμπροβδομάδα τῆ Διακαινήσιμη, μυρωμένη ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρα Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου ἀντανακλᾶ τό φῶς τῆς Ἀνάστασης καί διαχέει τά μύρα της στόν κόσμο παιανίζοντας ὅτι «Χριστός ἀνέστη». Γι' αὐτό κατὰ τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅταν ἡ ἡμέρα μνήμης τοῦ Ἁγίου, ἡ 23^η Ἀπριλίου, πέφτει στή Μεγάλη Τεσσαρακοστή, μετατίθεται ὁ ἑορτασμός της στή Διακαινήσιμη ἑβδομάδα.

Στά ἁγιασμένα χώματα τῆς Καππαδοκίας ἔζησε ὁ Ἅγιος, στά μαρτυρικά χρόνια τῶν διωγμῶν, ἐπὶ Διοκλητιανοῦ. Γόνος πλούσιας καί εὐσεβοῦς οἰκογένειας, σκόρπισε στούς φτωχοὺς τῇ μεγάλῃ περιουσίᾳ πού κληρονόμησε. Κι ἦταν ἡ γενναιοδωρὴ αὐτῇ **φιlanθρωπία** του ἡ χειροπιαστή ἀπόδειξη τῆς ἀγάπης του πρὸς τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Ὡστόσο, τό ὕψιστο εἶδος φιlanθρωπίας, λέει ὁ ἅγιος Χρυσόστομος, εἶναι ἡ **ἱεραποστολή**, τό νά χαρίσεις στόν ἄλλο τῇ γνωριμία μέ τόν Χριστό. Καί ὁ Γεώργιος δικαίωνοντας τό ὄνομά του ἀναδείχθηκε ὄχι μόνον «Θεοῦ γεώργιον» καλλιεργούμενος πνευματικά ὁ ἴδιος, ἀλλά καί σοφός γεωργός πού καλλιέργησε ψυχές στήν ἀγιότητα καί τίς ὁδήγησε στόν Χριστό. Ἀνάμεσά τους καί ἡ σύζυγος τοῦ Διοκλητιανοῦ Ἀλεξάνδρα, πού μαρτύρησε γιά τήν πίστη.

Στά δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια ὡς ἀξιωματοῦχος τοῦ ρωμαϊκοῦ στρατοῦ ὁ Ἅγιος κλήθηκε νά ἐφαρμόσει τό διάταγμα τοῦ Διοκλητιανοῦ πού πρόσταζε τήν ἐξαφάνιση τῶν χριστιανῶν. Καί τότε **ὁμολόγησε** τήν πίστη του μέ ἀποτέλεσμα νά ὑποβληθεῖ σέ φοβερά βασανιστήρια. Τέλος, στολισμένος μέ πλήθος ἀρετῶν ἔλαβε καί τό λαμπρότερο κόσμημα, τό στεφάνι τῆς μαρτυρικῆς ἁθλήσης.

Μέ παρρησία ὁ Μεγαλομάρτυρας πρεσβεύει γιά ὅλους ὅσοι ζητοῦμε τῇ βοήθειά του. Καί ἡ σπουδαιότερη βοήθεια, ἡ πιό ἀναγκαῖα, πού ἄμεσα χρειαζόμαστε σήμερα, εἶναι νά βιώσουμε τήν Ἀνάσταση. Οἱ περισσότεροι, παρατηρεῖ ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ νέος θεολόγος, πιστεύουν στήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, χαίρονται τό Πάσχα, λίγοι ὅμως τό ζοῦν ἀληθινά· εἶναι αὐτοί πού βλέπουν τόν ἀναστημένο Χριστό μέ τά πνευματικά τους μάτια: «Ἀνάστασις οὖν Χριστοῦ ἡ ἡμετέρα ὑπάρχει ἀνάστασις, τῶν κάτω κειμένων». Μέ τήν πνευματική μας ἀνόρθωση ἐμεῖς οἱ πεσμένοι στά πάθη θά βιώσουμε πραγματικά τήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ ἰός τῆς γρίπης καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ*

Δέν εἶναι ἡ πρώτη φορά πού πλήττεται ἡ Ἐκκλησία ἀπό ἀνιέρεις καὶ ἀστήρι-
κτες ἐπιθέσεις τῆς ἀπιστίας. Ἔτσι, δέν μᾶς ξενίζει ἡ πρόσφατη πολεμική ἐναν-
τίον της, πού ἐκδηλώθηκε ἐδῶ καὶ μερικοὺς μῆνες, μέ ἀφορμὴ τὴν ἐμφάνιση
ἐνός νέου ἰοῦ, τοῦ ἰοῦ τῆς γρίπης τῶν χοίρων (γράφε *κορωνοϊοῦ*). Τά μέσα μα-
ζικῆς ἐνημέρωσης μέ τὴν συνηθισμένη δημαγωγικὴ τακτικὴ τοὺς ἐκτόξευσαν
πεπυρωμένα τά βέλη τοὺς προσπαθώντας νά ἐμβάλουν ποικίλους λογισμοὺς
ἀμφιβολίας στὸν λαό· νά ἐνσπείρουν τὸν φόβο καὶ νά καλλιεργήσουν τὴν ἀπο-
χή ἀπὸ τὸ μυστήριό τῆς θείας Μεταλήψεως, μέ τὴν βλάσφημη ἰδέα ὅτι μπορεῖ
διὰ τοῦ Μυστηρίου νά διαδοθεῖ ὁ ἰός τῆς γρίπης.

Ποιά ἐπίδραση ἔχουν ὅλα αὐτά στοὺς χριστιανούς; Καμία! Τά συνειδητά μέλη
τῆς Ἐκκλησίας μένουν ἀνεπηρέαστα ἀπὸ τέτοιες φλυαρίες, ὅπως ἡ πορεία τῆς
ἀμαξοστοιχίας μένει ἀνεπηρέαστη ἀπὸ τὰ γαυγίσματα τῶν σκύλων. Ὅσοι διαθέ-
τουν τὴν ἐμπειρία τῆς πίστεως μᾶλλον ἐνισχύονται καὶ ἐδραιώνονται περισσό-
τερο. Ὁ φωτισμὸς τῆς θείας χάριτος, ἡ δροσιὰ τοῦ Θεοῦ πνεύματος, ὁ χορτα-
σμὸς τῆς θείας τροφῆς πού τοὺς παρέχει τὸ Μυστήριό τοὺς ὠθοῦν σέ συνεχῆ
δοξολογία καὶ εὐχαριστία πρὸς τὸν δωρεοδότη Κύριο. Καὶ φυσικὰ ἐμπιστεύονται
στό προσωπικό τοὺς βίωμα καὶ ὄχι στίς συκοφαντίες τῶν ἀσχέτων.

Ἀμφιβολίες μπορεῖ νά ἔχουν οἱ ὀλιγόπιστοι, πού ἄγευστοι τῶν πνευματικῶν
ἐμπειριῶν ἀγνοοῦν τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ ἢ οἱ ἄπιστοι, πού ὑπεροπτικά τὸν ἀπορ-
ρίπτουν καὶ μέ ἐμπάθεια τὸν πολεμοῦν. Αὐτοὶ δέν γνωρίζουν ἢ δέν παραδέ-
χονται ὅτι ὅπως ἡ φυσικὴ ζωὴ δέν μπορεῖ νά διατηρηθεῖ χωρὶς τροφή -ἢ ἀσιτία
φέρνει τὸν θάνατο- ἔτσι καὶ ἡ πνευματικὴ ζωὴ ἔχει ἀνάγκη τροφοδοσίας.

* Λόγος ἐπικαιρότητος ἀναδημοσιεύουμε τὸ κύριο ἄρθρο τοῦ τεύχ. 767, Νοέμβριος 2009

Στήν υπέροχη διδασκαλία του Ἰησοῦ Χριστοῦ, τήν ὁποία διασώζει ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης στό ἕκτο κεφάλαιο τοῦ Εὐαγγελίου του, ὁ Κύριος ἀποκαλύπτει ὅτι οἱ δικοί του ὀφείλουν νά τρέφονται μέ τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, τόν ἄσαρκο καί τόν σαρκωμένο. Ἄσαρκος λόγος εἶναι ἡ ἀγία Γραφή, τό Εὐαγγέλιο. Τρῶμε τόν ἄσαρκο λόγο, ὅταν μελετοῦμε μέ προσοχή τήν ἀγία Γραφή καί ὑπακοῦμε σ' αὐτήν, δηλαδή τήν ἐφαρμόζουμε στήν ζωή μας. Σαρκωμένος Λόγος εἶναι τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Κυρίου, πού μεταλαμβάνουμε μέ τό μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας. Εἶναι ρητή καί κατηγορηματική ἡ διαβεβαίωση τοῦ Κυρίου· «Ἀμήν, ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ἐάν μὴ φάγητε τήν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καί πῖντε αὐτοῦ τό αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς» (Ἰω 6,53). Νεκρώνεται πνευματικά ὁ χριστιανός πού δέν μελετᾷ τήν ἀγία Γραφή καί ἀπέχει ἀπό τό ποτήριο τῆς Ζωῆς. Γι' αὐτό ἐπάνω στήν ἀγία Τράπεζα, πού ἀποτελεῖ τήν ταυτότητα τῆς Ἐκκλησίας μας, βρίσκεται τό ἱερό Εὐαγγέλιο καί τό ἅγιο Δισκοπότηρο. Δέν ὑπάρχει Ἐκκλησία οὔτε σωτηρία χωρίς αὐτά τά δύο.

Ἡ θεία Εὐχαριστία εἶναι τό μυστήριο τῶν μυστηρίων, τό κέντρο καί ἡ καρδιά τῆς λατρείας μας. Μᾶς καθιστᾷ μετόχους στό ἴδιο τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὅχι συμβολικά ἢ μεταφορικά, ἀλλά ὄντολογικά. Ἡ θεία Κοινωνία δέν εἶναι μία ἀπεικονιστική ἢ συμβολική παράσταση οὔτε μία ψυχολογική ἀνάμνηση τῶν σωτηρίων ἐκείνων γεγονότων, ἀλλά αὐτή ἡ ἴδια ἡ θυσία τοῦ Γολγοθᾶ, πού καθημερινά ἐπαναλαμβάνεται ἀναίμακτα καί μᾶς προσφέρεται πλουσιοπάροχα, γιά νά γίνουμε σύσσωμοι καί σύναιμοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Γιά νά πλησιάσει, βεβαίως, κάποιος στήν θεία Κοινωνία, χρειάζεται προηγουμένως νά ἐξετάσει τόν ἑαυτό του, ὅπως παραγγέλλει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Α' Κο 11,28). Τό κάλεσμα τοῦ ἱεουργοῦ «Μετὰ φόβου Θεοῦ πίστεως καί ἀγάπης προσέλθετε» προσφέρει τά κριτήρια γι' αὐτή τήν ἐξέταση. Ἄν προσερχόμαστε στήν θεία Κοινωνία χωρίς μετάνοια, ἐξομολόγηση καί προετοιμασία, τότε μόνοι μας προκαλοῦμε ἀσθένεια καί θάνατο, τόσο στίς ψυχές ὅσο καί στά σώματά μας. «Γι' αὐτό», ἔγραφε ὁ ἀπόστολος Παῦλος στούς Κορινθίους, «μεταξὺ σας πολλοί εἶναι ἀσθενεῖς καί ἄρρωστοι καί ἄρκετοί ἔχουν πεθάνει» (Α' Κο 11,30). Προφανῶς πολλοί κοινωνοῦσαν ἀναξίως χωρίς τήν ἀπαραίτητη πνευματική προετοιμασία.

Ἄν ὁ ἰός τῆς ἀπιστίας, τῆς ἀπουσίας τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ καί τῆς ἔλλειψης ἀγάπης ἔχει προσβάλει τίς καρδιές μας, δέν θά πρέπει νά προσερχόμαστε στό ἅγιο δισκοπότηρο, εἴτε εἶναι περίοδος πανδημίας εἴτε ὄχι. Ἐφόσον ὅμως πιστεύουμε στόν Κύριο καί τόν ἀγαποῦμε, ἐφόσον καταθέτουμε τήν εἰλικρινῆ ἐξομολόγησή μας στό πετραχλί τοῦ πνευματικοῦ, κατὰ τήν συμβουλή καί καθοδήγηση ἐκείνου νά κοινωνοῦμε τοῦ Σώματος καί Αἵματος τοῦ Κυρίου. Ἐνωμένοι μαζί του δέν διατρέχουμε κανένα κίνδυνο. Ποιός μπορεῖ νά βλάψει τόν Χριστό; Ποιά ἀσθένεια νά τόν προσβάλει; Στήν αἰωνόβια πορεία τῆς ἡ Ἐκκλησία μεταδίδει τήν θεία Κοινωνία «εἰς ἴασιν ψυχῆς καί σώματος». Μεταδίδει ὑγεία

γιά τήν ψυχή καί τό σῶμα καί ποτέ καμία ἀσθένεια. Τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Κυρίου διέρχεται πρὸς «μελῶν» τίς «συνθέσεις, εἰς πάντας ἀρμούς, εἰς νεφρούς, εἰς καρδίαν», θωρακίζοντας ἔτσι τόν πιστό ἀπὸ κάθε ἴωση καί προσβολή τοῦ πονηροῦ. Καί γίνεται ἡ Εὐχαριστία «εἰς χαράν, ὑγείαν καί εὐφροσύνην».

Ἐξάλλου, ἡ ἴδια ἡ ἱστορία μᾶς πληροφορεῖ ὅτι στό διάβα τῶν ἐτῶν ἰοί ἀμέτρητοι ἔπληξαν τόν πλανήτη μας προξενώντας πανδημίες σέ περιόδους πού τά μέτρα ἀντιμετώπισής τους ἦταν πενιχρά ἕως καί ἀνύπαρκτα. Ποτέ κανεῖς τους ὅμως δέν στάθηκε ἱκανός νά προσβάλλει τό «φάρμακον τῆς ἀθανασίας», τήν θεία Κοινωνία. Οὔτε στήν συνοδική συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας μαρτυρεῖται κανόνας πού νά ἀναστέλλει τήν θεία Μετάληψη σέ περίοδο ἑξάρσης νοσημάτων εὐκόλως μεταδιδομένων.

Ἐπειτα, οἱ ἱερεῖς μας, οἱ ὁποῖοι μετά τήν μετάδοση τῆς θείας Κοινωνίας καταλύουν μέ τήν ἴδια λαβίδα ὅλο τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Κυρίου, ποτέ δέν προσβλήθηκαν ἀπὸ καμία μεταδοτική νόσο· πολλοί ἀπὸ αὐτούς διακονοῦν σέ νοσοκομεῖα στά ὁποῖα νοσηλεύονται ἀσθενεῖς πάσχοντες ἀπὸ μεταδοτικές νόσους (φυματίωση, λέπρα, AIDS). Φαίνεται μάλιστα ὅτι ὁ Θεός ἐκτάκτως τούς χαριτώνει καί μακροημερεύουν. Ὑπάρχουν αἰωνόβιοι λευῖτες, οἱ ὁποῖοι διακονοῦσαν τούς νοσηλευομένους στό Σανατόριο Θεσσαλονίκης. Καί νά σημειωθεῖ ὅτι δέν πλένονται οὔτε ἀπολυμαίνονται ποτέ τό ἅγιο δισκοπότηρο καί ἡ ἁγία λαβίδα!

Αὐτό εἶναι τό μυστήριον τῆς θείας Κοινωνίας, τό μυστήριον τῆς Ζωῆς. Ἄν τώρα οἱ αἵρετικοί παπικοί καί ἀγγλικανοὶ ἀπαγόρευαν τήν Μετάληψη γιά νά προφυλάξουν τούς πιστούς τους ἀπὸ τήν μετάδοση τοῦ ἰοῦ, αὐτό δέν ἀποτελεῖ παράδειγμα πρὸς μίμηση, ὅπως θέλησαν νά τό παρουσιάσουν κάποιοι δημοσιογράφοι. Προφανῶς οἱ ἐν λόγῳ αἵρετικοί μέ τήν κίνηση αὐτή συνειδητοποιοῦν καί ὁμολογοῦν ὅτι οὔτε ἐκκλησία εἶναι οὔτε οἱ ἴδιοι οἰκονόμοι τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, παρά τίς δικές μας οἰκουμενιστικές προθέσεις καί προσδοκίες. Αὐτοκαταργούμενοι ἐκδίδουν οἱ ἴδιοι τό πιστοποιητικό τῶν φρονημάτων τους καί δημοσιοποιοῦν τήν ταυτότητά τους. Ἐπιβεβαιώνουν ὅτι μοναδική ταμειοῦχος τῆς θείας χάριτος εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἐδῶ καί δύο χιλιετίες πορεύεται συνιστώντας τήν συχνή θεία Κοινωνία ὡς τό ἀποτελεσματικότερο ἐμβόλιο γιά τούς «τεθανατωμένους τῇ ἁμαρτίᾳ», ὡς τό «φάρμακον ἀθανασίας, ἀντίδοτον τοῦ μὴ ἀποθανεῖν», κατὰ τήν ἑκφραση τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου.

Ἀλλά τήν ἀποστομωτική ἀπάντηση πρὸς τούς ἀντιφρονούντες καί πολεμικούς τῆς Ἐκκλησίας τήν δίνει ὁ φιλόχριστος λαός τοῦ Θεοῦ. Μετά ἀπὸ τήν σφοδρὴ πολεμικὴ τῶν τελευταίων μηνῶν, σέ κάθε θεία Λειτουργία κατὰ χιλιάδες οἱ χριστιανοὶ προσέρχονται στό ποτήριον τῆς Ζωῆς γιά νά ἐνωθοῦν μυστηριακά μέ τόν ἐνανθρωπήσαντα Υἱό τοῦ Θεοῦ. Ἐπιβεβαιώνουν ἔτσι τόν θεόπνευστο λόγο «γεύσασθε καί ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος!».

Στέργιος Ν. Σάκκος

Εὐχή διὰ τόν κορωνοϊόν

ποίημα

Μητροπολίτου Ἐδέσσης κ. Ἰωήλ

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀρχίατρος τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων, ὁ δι' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσας, ἵνα ἰάσης τὸ μέγα τραῦμα τὸν ἄνθρωπον, ὁ μὴ καταφρονήσας τοὺς ἀνιάτως νοσήσαντας δέκα λεπρούς, ἀλλὰ τῇ σωστικῇ χάριτί σου καθάρισας αὐτούς, ὁ διελθὼν ὡς Θεάνθρωπος τὰς ἡμέρας τῆς ἐπὶ γῆς παρουσίας σου εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς ἀρρωστοῦντας καὶ κακῶς ἔχοντας, ὁ εὐεργετήσας καὶ ἀποκαταστήσας

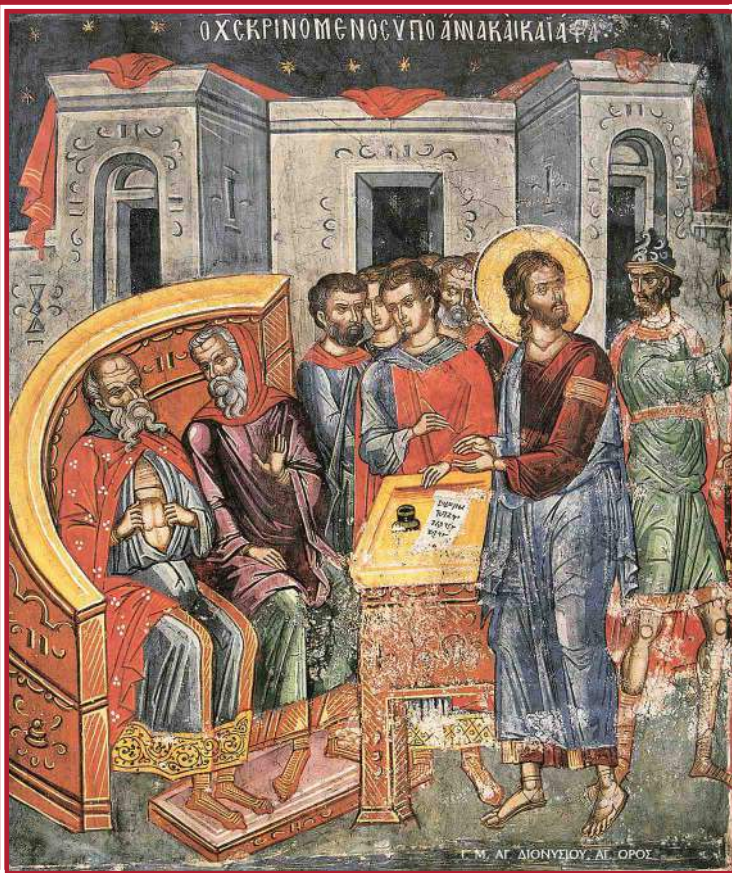
ὕγιαίνοντας παραλυτικούς, τυφλοὺς, βαρέως ἡμαρτηκότας, δαιμονιῶντας καὶ ἐμπαθεῖς κατ' ἄμφω, ἦγουν ἐν τῇ σαρκὶ καὶ τῷ νοῒ, πρόσδεξαι εὐμενῶς τὴν δέησιν ἡμῶν καὶ φυγάδευσον τῇ δυνάμει σου τὸν φρονεῦτὴν ἰὸν, τὸν σχῆμα κορώνας φέροντα καὶ προκαλοῦντα φοβίας ἢ καὶ θάνατον εἰς ἀσθενεῖς καὶ ἀναξιοπαθοῦντας.

Καὶ εἰ μὲν διὰ τὰς πολλὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἐπέτρεψας τὸν πειρασμὸν τοῦτον, ἱκετεύομέν σοι ὡς ἐλεῆμον ἵνα ἄρῃς αὐτὸν ἀφ' ἡμῶν καὶ ἀπὸ πάσης τῆς οἰκουμένης.

Εἰ δὲ διὰ δοκιμασίαν τῆς πίστεως ὠκονόμησας τὴν ἐπικράτησιν αὐτοῦ, παῦσον τὸν τάραχον τῶν ἀσθενῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδημίας αὐτοῦ.

Εἰ δὲ ὑπὸ τῆς κακουργίας τοῦ ἀντικειμένου ἢ καὶ ἀμελείας τῶν ἐπιπολαίων ἀνθρώπων οὗτος διεδόθη, θραῦσον τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ ὡς Θεὸς παντοδύναμος.

Φύλαξον τὴν νεότητα καὶ περιφρούρησον τοὺς ἀσθενήσαντας, καὶ τοὺς ἐν γήρατι ὄντας ἐκ τοῦ ἐπαράτου ἰοῦ θεράπευσον, καὶ πάντας ἀπάλλαξον ἐκ τῆς συνοχῆς τῆς καρδίας, καὶ ἀντὶ ταύτης δώρησαι ἡμῖν, ὑγείαν, ἄνεσιν καὶ πλατυσμόν, πρεσβείαις τῆς Κυρίας Θεοτόκου καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Ἀμήν.

Ἡ ἄδικη δίκη τοῦ Δικαίου

Ἀφοῦ διήλθε ὁ Κύριος ἐπὶ τρία ἔτη «εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος» (Πρξ 10, 38), εἰσέρχεται θριαμβευτικά στήν ἀγία πόλη, ὑπὸ τίς νικητήριες ἰαχές τοῦ ὄχλου «ὥσανά· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου». Γνωρίζει ὁμως ὁ «ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς» (Ψα 7,10), ὅτι ὁ ἐνθουσιασμός τοῦ ὄχλου εἶναι παροδικός καὶ σέ λίγες μέρες θά μεταστραφεῖ σέ μανία, ἀπαιτώντας τή «μιαιοφονία» τοῦ Δικαίου.

Ἡ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ στήν Ἱερουσαλήμ κατά τούς Πατέρες ἀποτελεῖ τό «προσίμιον τοῦ Πάθους» Του. Ἄν μελετήσουμε ἐκ παραλλήλου ὅσα μᾶς

παραθέτουν οἱ τέσσερις εὐαγγελιστές, θά ἔχουμε μπροστά μας τήν πλήρη εἰκόνα τῶν γεγονότων τῶν ἡμερῶν ἐκείνων. Θά σταθοῦμε ὁμως στό γεγονός τῆς δίκης τοῦ Ἰησοῦ ἥ, εὐστοχότερα, στά γεγονότα τῶν δικῶν τοῦ Ἰησοῦ, ἐπισημαίνοντας κάποιες παρατηρήσεις τῶν Πατέρων.

Ὁ Κύριος, ὁ «τῆς δικαιοσύνης ἥλιος», συλλαμβάνεται καί καλεῖται νά ἀπολογηθεῖ γιά τό ἐγκλημα τῆς ἀγάπης πού διέπραξε. Ἀρχικά ὁδηγεῖται ἐνώπιον τοῦ θρησκευτικοῦ δικαστηρίου. Ὁ Ἄννας ἀποστέλλει τόν Ἰησοῦ «δεδεμένον»

(Ἰω 18,24) στόν Καϊάφα. Ὁ Καϊάφας διαρρηγνύει τά ἱμάτιά του μετά τήν ὁμολογία τοῦ Ἰησοῦ ὅτι εἶναι Υἱός Θεοῦ (βλ. Μθ 26,64-66) καί μαζί μέ αὐτά τόν θεσμό τῆς «παλαιᾶς ἀρχιερωσύνης»¹. Γνώριζε ὁ Κύριος ὅτι μιὰ τέτοια ὁμολογία θά ἐκλαμβάνονταν ὡς βλασφημία. Παρά ταῦτα ὁμολογεῖ τήν ὁμολογία Του μέ τόν Πατέρα, χωρίς νά τοῦς ἀφήνει κανένα περιθώριο ἀπολογίας, σημειώνει ὁ Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, διδάσκοντάς τους «μέχρις ἐσχάτης ὥρας»² ὅτι Αὐτός εἶναι ὁ Μεσσίας Χριστός.

Ἄννας καί Καϊάφας, ἐκπρόσωποι

τῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν, «δικαστές» καί «κατηγοροὶ ὄντες»³, ὅπως χαρακτηριστικὰ σημειώνει ὁ Ζιγαβηνός, ἀποφασίζουν ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἔνοχος θανάτου «ὅτι ἐαυτὸν Θεοῦ υἱὸν ἐποίησεν» (Ἰω 19,7). Μιά τέτοια ποινὴ ὅμως δέν εἶναι σέ θέση νά τήν ἐπιβάλλει παρά ἡ πολιτικὴ ἀρχή τοῦ τόπου. Γι' αὐτό καί ὁ Ἰησοῦς ὁδηγεῖται ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, ἀπό τόν ὁποῖο, ἀφοῦ παραπέμφθηκε καί στόν Ἡρώδη (βλ. Λκ 23,7), παραδίδεται «ἵνα σταυρωθῇ» (Μρ 15,15). Ἡ κατηγορία διαφοροποιεῖται ἀσφαλῶς ὅταν ὁ Ἰησοῦς παραδίδεται στόν Πιλάτο· κατηγορεῖται γιά «δημόσια ἐγκλήματα»⁴ πλέον καί ὄχι γιά θρησκευτικά ἀτοπήματα, σημειώνει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ὥστε φοβούμενος τόν Καίσαρα ὁ Πιλάτος νά τοῦ ἐπιβάλλει τήν ποινὴ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου.

Γιατί ὅμως ὁ Κύριος ὁδηγεῖται ἐνώπιον ὅλων αὐτῶν τῶν θρησκευτικῶν καί κοσμικῶν δικαστῶν; Στόχος τῶν ἀρχιερέων, ἐρμηνεύει ὁ Θεοφύλακτος, ἦταν νά «καθυβρίσουν»⁵, νά ἐξευτελίσουν δηλαδή τόν Ἰησοῦ. Αὐτό ὅμως πού τελικά ἐπιτεύχθηκε ἦταν νά καταφανεῖ ἡ ἀλήθεια καί ὁ Κύριος νά ἀποδειχθεῖ «ἀνέγκλητος», καμιᾶς κατηγορίας ἄξιος. Στούς ψευδομάρτυρες μάλιστα πού οἱ ἀρχιερεῖς προσέλαβαν γιά νά ἐξυπηρετήσουν τόν σκοπό τους, ὁ Κύριος ἀντιτάσσει ὡς μάρτυρες τῆς ἀλήθειας τούς εὐεργετημένους· «ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας» (Ἰω 18,21). Διότι αὐτὴ εἶναι ἡ «τῆς ἀληθείας ἀναμφισβήτητος ἀπόδειξις»⁶, ὑπογραμμίζει ὁ Θεοφύλακτος, ὅταν κάποιος ἔχει μάρτυρες

ὅσων λέγει τοὺς ἴδιους τοὺς ἐχθροὺς του. Ἀπολογία τοῦ Κυρίου δέν ὑπῆρξε ἄλλη ἀπὸ τήν εὐεργετικὴ του παρουσία ἀνάμεσα στοὺς συνανθρώπους Του.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῶν δικῶν, ἐνώ οἱ ἄνθρωποι, σημειώνει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, «ἐκάθηντο δικάζοντες», ὁ Θεός «εἰσπήκει καὶ ἐστῶς ἐσιώπα»⁷. Σιωπᾶ, ἐρμηνεύει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, διότι δέν ἐπρόκειτο νά τοὺς πείσει⁸. Γνώριζε ὅτι ἦταν ὅλα προσχεδιασμένα. Τότε γιατί δέχτηκε ὁ Κύριος νά δικασθεῖ; Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ἀπαντᾷ: γιά νά καταδειχθεῖ «ἡ ἐπιβουλὴ τῶν Ἰουδαίων»⁹ καί νά ἀποδειχθεῖ ὅτι οἱ κατηγορίες ἐναντίον Του ἦταν συκοφαντίες.

Ἐν κατακλείδι, ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ, τὸ μέσον διὰ τοῦ ὁποῖου οἱ Ἰουδαῖοι ἐπιχείρησαν ὄχι μόνον τόν ἴδιο τόν Ἰησοῦ ἀλλὰ καί «τὴν δόξαν αὐτοῦ διανελεῖν (=νά ἐξαφανίσουν)»¹⁰, στράφηκε οὐσιαστικά ἐναντίον τους ἀποκαλύπτοντας ἀφ' ἑνός τόν φθόνο τους καί ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀνεξικακία τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος ἀκόμη καί ἀπολογούμενος δίδασκε ἐπιζητώντας τὴ μετάνοιά τους.

Δ. Καλογεράκη

1 Θεοφάνους Κεραμέως PG 132,561A

2 Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας PG 72,460D

3 Ζιγαβηνοῦ PG 129,700A

4 Χρυσοστόμου PG 58,755

5 Θεοφύλακτου PG 124,256A

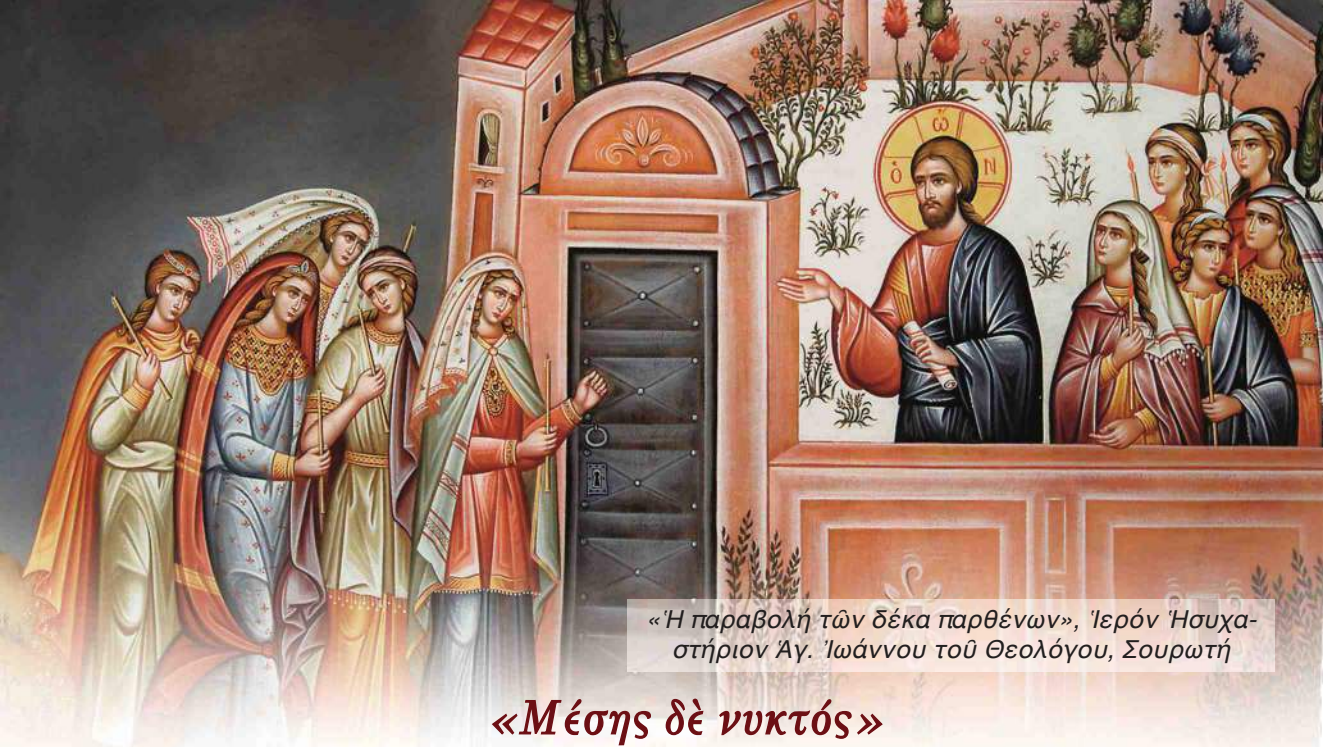
6 Θεοφύλακτου PG 124,252B

7 Ἰ. Δαμασκηνοῦ PG 96,582B

8 Χρυσοστόμου PG 58,755

9 Ἀθανασίου PG 28,208C

10 Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας PG 72,461B

«Ἡ παραβολή τῶν δέκα παρθένων», Ἱερόν Ἡσυχαστήριον Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Σουρωτή

«Μέσης δὲ νυκτός»

Ἦταν μιά μεγάλη, ἀτελείωτη νύχτα. Ξεκίνησε μέ τόν μαθητή πού παίρνοντας τό ψωμί στά χέρια του βγήκε βιαστικά ἔξω ἀπ' τό Δεῖπνο. Ἦδη εἶχε νυχτώσει. Ἀκολούθησε ὁ ὕπνος τῶν μαθητῶν στὸν κήπο τῆς Γεθσημανῆ. Τρεῖς φορές τοὺς ξυπνάει κι αὐτοὶ πάλι καὶ ξανά κοιμούνται. Βαριά τὰ βλέφαρα κλείνουν. «Μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων» ἔρχονται ὕστερα νὰ Τὸν συλλάβουν αὐτοὶ πού ὅλη μέρα κάθονταν δίπλα του στό ἱερό, ἀλλὰ δέν τὸν ἔπιαναν. Τώρα ἦταν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους. Κι ὕστερα ὅλη νύχτα ἀπ' τὸν Ἄννα στὸν Καϊάφα. Ξημέρωνε πιά. Ὁ ἄλλος μαθητής ἄκουγε τό ὀρνίθι ἀπὸ μακριὰ νὰ λαλεῖ δυό φορές. Ὅταν ἐπιτέλους ἦρθε τό πρωί, ἐκείνη ἡ μακρά νύχτα εἶχε πάρει τίς ἀποφάσεις της, «ὥστε θανατῶσαι αὐτόν».

Ἔτσι ἀτελείωτη καὶ σκοτεινὴ φαίνεται νὰ εἶναι καὶ ἡ νύχτα τῆς ζωῆς μας. «Χρονίζοντος δὲ τοῦ Νυμφίου, ἐνύσταξαν πᾶσαι (αἱ παρθένοι) καὶ ἐκάθευδον». Γιά τίς μισές ἀπ' αὐτές, ἓνας

ὕπνος βαθύς, βαρύς, ἀδιατάρακτος, ἀδιαπέραστος, ναρκωμένος σάν βύθιση. Ἔτσι εἶναι ὁ ὕπνος τῆς ἀφροσύνης, ὁ ζοφερός ὕπνος τῆς ἀμαρτίας. Ξυπνάμε μόνο ἓνα λεπτό πρὶν πεθάνουμε, γιὰ νὰ πεθάνουμε. Ὅμως «ἡ νύχτα πέρασε», φωνάζει ὁ Παῦλος, «φτάνει ἡ μέρα». Κι οἱ λαμπάδες μας σβησμένες, τὰ ἀγγεῖα μας ἄδεια ἀπὸ λάδι.

Τῇ νύχτα τῆς Μεγάλης Τρίτης ἡ μνήμη τῆς παραβολῆς τῶν δέκα Παρθένων. Ἡ πιὸ τελεσίδικη, ἀμετάκλητη διήγηση πού ἔχει ἀκουστεῖ ποτέ στὸν κόσμο. Σ' ὅλες τίς ἄλλες ὑπάρχει ἓνα παραθυράκι ἐλπίδας, ὅτι κάτι θὰ γίνει κι ὅλα θὰ ἀλλάξουν. Ἐδῶ κανένα. Μέσα στὴ νύχτα ξυπνοὺν ἀπρόσμενα, ἀπότομα, ἐτοιμάζουν γρήγορα τίς λαμπάδες. Οἱ ἄλλες πού δέν ἔχουν ζητοῦν, τρέχουν, δέν προλαβαίνουν, κλείνει ἡ πόρτα, χτυποῦν, παρακαλοῦν... «Δέν σὰς ξέρω». Ὁ ρυθμός εἶναι φρενήρης, θυμίζει ἐφιάλητὴ πού βλέπουμε στὸν ὕπνο μας κι ὅταν ξυ-

πνᾶμε κάθιδροι, λέμε
«εὐτυχῶς πού ἦταν ὄνει-
ρο».

Τή νύχτα τῆς Μεγά-
λης Ἑβδομάδος ὄχι ἄλλα
δάκρυα μπροστά στον
Νυμφίο. Φτάνουν τόσα
δάκρυα λύπης καί
συγκίνησης. Ὁ ἐπίλογος
τῆς παραβολῆς εἶναι
«γρηγορεῖτε». Μπροστά
στον Νυμφίο, βιαστεῖτε,
ξυπνήστε, γεμίστε τή ζωή
σας λάδι, «ἔλαιον», πού
εἶναι μόνο τό ἔλεος γιά
ὅλους.

Μπροστά στον Νυμ-
φίο ἄς πάψουν ὅλες οἱ
φωνές τοῦ κόσμου, καί
οἱ ἱαχές τῶν θριάμβων
του καί οἱ οἰμωγές τῶν
θρήνων του, γιά νά ἀκου-
στεῖ μόνο μία κραυγή μέ-
σα στή νύχτα, μόνο μία
γιά νά τήν ἀκούσουμε ὅ-
λοι:

«Ἴδοὺ ὁ Νυμφίος ἔρ-
χεται, μὴ μείνωμεν ἔξω
τοῦ νυμφῶνος Χριστοῦ».
Ἐκεῖ πού θά πίνει τό
ποτήρι τοῦ οἴνου καινόν
στό οὐράνιο Δεῖπνο, στή
Βασιλεία τοῦ Πατρός
Του, μετὰ τῶν φρονίμων
παρθένων. Μὴν κλείσει ἡ
πόρτα.

Γιατί, θά εἶναι ἀνεπι-
σπεπτί.

Ζ.Γ.

Σχόλιο στήν ἐπικαιρότητα

«Ὁ Ἐπιτάφιος», Θ. Ράλλη

Πάσχα στή σκλαβιά!

Μετά τήν πτώση τῆς Βασιλεύουσας στίς 29
Μαΐου 1453 ὁ Μωάμεθ ὁ Πορθητής ἔδωσε στον
νέο οἰκουμενικό πατριάρχη Γεννάδιο Σχολάριο κά-
ποια εἰδικά προνόμια, ἀνάμεσα στά ὁποῖα καί ἡ
διατήρηση τῶν ἡθῶν καί ἐθίμων τῶν ὑπόδουλων
Ἑλλήνων. Εἰδικά γιά τό Πάσχα στήν Κωνσταντινού-
πολη τό πρῶτο φερμάνι τοῦ Μωάμεθ ἀναφέρει ὅτι:
«Ἡ ἑορτή τοῦ Πάσχα μέ ἐλευθερίαν νά πανηγυρί-
ζεται», ἐντολή πού ἀνανεώνεται ἀπό τόν σουλτάνο
Σελίμ Α' τό 1519.

Ὡστόσο, ἡ ὁμαλή συνύπαρξη χριστιανῶν καί
Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας κάθε ἄλλο παρά
δεδομένη εἶναι, ἀφοῦ πολλές φορές ἡ κεντρική
διοίκηση ἢ ὁ τοπικός ἀγάς δημιουργοῦν ἀνυπέρ-
βλητα ἐμπόδια στον ἑορτασμό τῆς Λαμπρῆς, ἐνῶ
τά πράγματα δυσκολεύουν σέ περιόδους διωγμῶν.
Ὅμως, ἀκόμα κι ἂν τίποτα ἀπό τά παραπάνω δέν
συμβαίνει, οἱ ραγιαδες γνωρίζουν πολύ καλά πώς
οἱ θρησκευτικές ἐλευθερίες ἐναπόκεινται στήν
καλή πρόθεση τοῦ ἐκάστοτε ὀθωμανοῦ τοποτη-
ρητῆ.

Ἀνεξάρτητα ἀπό τούς ἐξωτερικούς παράγοντες
οἱ προετοιμασίες γιά τό Πάσχα στά χρόνια τῆς
σκλαβιάς ξεκινοῦν ἀπό τίς πρῶτες ἡμέρες τῆς Σα-
ρακοστής, ὅταν οἱ δημογέροντες τῶν πόλεων συν-
έρχονται, γιά νά καταρτίσουν ἐπιτροπές «πρός

συλλογήν ἐράνων διά τούς πτωχούς». Παράλληλα, τὰ μοναστήρια -ιδίως τὰ πλουσιότερα- μοιράζουν στους φτωχούς ψωμί, κρέας, ἀλεύρι, λαμπάδες, χρήματα καί διάφορα μικρά δῶρα.

Γενικά, τό Πάσχα οἱ ὑπόδουλοι "Ἕλληνες τό γιόρταζαν, ἀφοῦ ἀντάλλασσαν τόν ἀσπασμό τῆς συμφιλίωσης, μέ χορούς, τραγούδια, φαγοπότι καί θερμές εὐχές: «Χριστός Ἀνέστη», «Καλή Ἀνάσταση καί στήν πατρίδα», «Καί τοῦ χρόνου μέ λευτεριά». Ἀλλά καί τὰ τραγούδια τῶν ὁμαδικῶν πασχалиνῶν χορῶν τους εἶχαν ἐθνικό καί ἀφυπνιστικό περιεχόμενο. Στά χρόνια τῆς δουλείας τό Πάσχα γιά τούς σκλαβωμένους προγόνους μας συμβόλιζε τήν Ἀνάσταση τοῦ Ἑθνους, τήν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας· γι' αὐτό καί ἦταν γιορτή τῆς χαρᾶς καί τῆς ἐλπίδας.

Κατά τή σκοτεινή περίοδο -δέν ἄργησε νά ἔλθει- κατάρτησης τοῦ προνομίου τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα, οἱ "Ἕλληνες τό γιορτάζουν μέ πίκρα, πόνο, δάκρυα, μέ καταπίεση καί ἀπειλές, διωγμούς, βάσανα καί μαρτύρια. Τό 1772 μάλιστα δίνονται ἀπό τήν Πύλη στόν πατριάρχη Θεοδόσιο Β' αὐστηρές ἐντολές νά γιορτάσουν οἱ χριστιανοί χωρίς τραγούδια, φωνές καί λαμπερά ροῦχα. Στή συνέχεια ὁ οἰκουμενικός πατριάρχης ἐνημερώνει κληρικούς καί πιστούς γιά τίς ἐντολές αὐτές. Ἐπιπλέον, οἱ κατακτητές προγραμματίζουν συχνά κατά τόπους στίς μεγάλες γιορτές τῶν ὑπόδουλων Ἑλλήνων θανατικές ἐκτελέσεις χριστιανῶν. Τούς καταδίκάζαν μέ διάφορες κατηγορίες καί προσφιλέστερη τήν ἄρνησή τους νά ἀλλαξοπιστήσουν. Τέτοιες καταστάσεις ἀπηχεῖ καί τό δημοτικό τραγούδι:

*«Σήμερα, Δῆμο μ', Πασχαλιά,
σήμερα πανηγύρι.
Τά παλληκάρια χαίρονται
καί ρίχνουν στό σημάδι.
Καί σύ, Δῆμο μ', στά Γιάννενα
στόν ἄλυσσο δεμένος,
στόν ἄλυσσο, στό κούτσουρο,
στό ἔρημο τουμπρούκι».*

Μέ τόν τρόπο αὐτό κατάφερναν νά τούς κάνουν «μαύρη» τή Λαμπρή, ἀλλά ὄχι νά λυγίσουν καί τή γενναία τους ψυχή. Σέ πολλά μέρη τῆς πατρίδας μας τὰ τυραννικά διατάγματα τοῦ κατακτητῆ τὰ ἀψηφοῦσαν οἱ πρόγονοί μας. Οἱ νέοι αὐτοί ἀγωνιστές τῆς πίστεως, πού ξαναζωντανεύουν μέσα στήν ποικιλώνυμη δουλεία τήν ἀρχαία χριστιανική παράδοση τοῦ μαρτυρίου, εἶναι οἱ νεομάρτυρες, οἱ κατεξοχήν ἀντιστασιακοί τῆς Τουρκοκρατίας. Ταυτόχρονα, ἐπειδή «ἡ Πίστη γιά τήν ὁποία μαρτύρησαν δέν ἀποτελοῦσε ἕνα ἐπιμέρους στοιχεῖο, ἀλλά τόν συνεκτικό δεσμό τῆς ταυτότητας τοῦ Γένους», ἀναδεικνύονται καί ἐθνομάρτυρες. Ἡ χορεία τῶν νεομαρτύρων ἔρχεται, γιά νά συνεχίσει τήν ἀνά τούς αἰῶνες ἀγρυπνία τῆς Ὁρθοδοξίας, νά μή διακοπεῖ ἡ ὁμολογία, νά μή σβῆσει τό ἀκοίμητο καντήλι τῆς πίστεως, νά μή στεγνώσει ὁ τόπος ἀπό τή στέρηση μαρτυρικῶν αἱμάτων. Ψάλλουν καί αὐτοί τό καινό ἄσμα τῆς ὁμολογίας τοῦ ἐσφαγμένου Ἀρνίου.

Οἱ νεομάρτυρες βαδίζουν ἐπάνω στά ἴχνη τοῦ ἐσταυρωμένου Κυρίου. Δέν συμφιλιώνονται μέ τόν θάνατο, ὅπως καί ὅλοι οἱ μάρτυρες τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλά τόν νικοῦν. Μαρτυροῦν τήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ καί διαγγέλλουν μέ τό αἷμα τους ὅτι «ἀνέστη Χριστός καί ζωὴ πολιτεύεται». Καί ἡ Ζωὴ αὕτη εἶναι ὁ Χριστός.

Ἀξίζει νά μνημονεύσουμε μερικούς πού μαρτύρησαν Πάσχα μέ τό «Χριστός ἀνέστη» στά χεῖλη: Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ ἐξ Ἰωαννίνων στήν Κωνσταντινούπολη στίς 18 Ἀπριλίου 1526· ὁ ἅγιος Μιχαήλ ἀπό τήν περιοχή τῶν Βουρλῶν, μεταξουργός στό ἐπάγγελμα, νέος στήν ἡλικία, περίπου δεκαοκτώ ἐτῶν μαρτύρησε στή Σμύρνη στίς 16 Ἀπριλίου 1772· ὁ νεομάρτυρας Παναγιώτης ἀπό τήν Πελοπόννησο υπέστη τό μαρτύριο στήν Ἱερουσαλήμ στίς 5 Ἀπριλίου 1820 μ.Χ.· οἱ ἅγιοι νεομάρτυρες Ἀναστασία καί Χριστόδουλος μαρτύρησαν στήν Πάτρα στίς 3 Ἀπριλίου 1821 (Κυριακή τῶν Βαΐων) καί τόσοι ἄλλοι.

Ἀναμφισβήτητα, ὅμως, τό Πάσχα πού θά ἔμεινε ἀλησμόνητο στούς σκλαβωμένους Ἕλληνες εἶναι ἐκεῖνο τῆς 10ης Ἀπριλίου 1821: Τελειώνει ἡ ἀναστάσιμη θεία Λειτουργία στό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως μέ προεξάρχοντα τόν πατριάρχη Γρηγόριο Ε'. Λίγες ὥρες μετά ὁ πατριάρχης συλλαμβάνεται, κηρύσσεται ἔκπτωτος καί φυλακίζεται κατόπιν διαταγῆς τοῦ σουλτάνου. Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας μέρας ἀπαγχονίζεται στήν κεντρική πύλη τοῦ Πατριαρχείου, ὅπου παραμένει κρεμασμένος γιά τρεῖς ἡμέρες, ἐξευτελιζόμενος ἀπό τόν ὄχλο. Κατόπιν, Ἑβραῖοι ἀγοράζουν τό σκήνωμά του, τό διαπομπεύουν στούς δρόμους καί τό ρίχνουν στόν Κεράτιο κόλπο.

Γιά τή θυσία τοῦ Γρηγορίου Ε' ὁ ἱστορικός Δ. Φωτιάδης υπογραμμίζει: «Ἡ ἀγχόνη πού πήρε τή ζωή του ἀντί ν' ἀπελπίσει τό ἀγωνιζόμενο ἔθνος, ἀντίθετα χαλύβδωσε τήν ἀπόφασή του νά ζήσει ἐλεύθερο»! Καί ὁ τοῦρκος ἱστορικός Δζεβδέτ πασᾶς σημειώνει: «Μετά τόν ἀπαγχονισμόν τοῦ Πατριάρχου οἱ Ρωμηοί ἐτράπησαν πρὸς τήν ὁ-

δόν τοῦ ἀντί πάσης θυσίας ἀγῶνος καί ἤρχισαν νά προπαρασκευάζονται πανταχόθεν μέ πολλήν ἐθελοθυσίαν. Καί τέλος ἡ κατάστασις αὐτή ἀπέληξεν εἰς τήν ἵδρυσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους».

Κλείνουμε μέ μία ἐπισήμανση: Τό περισσότερο αἷμα πού χύθηκε γιά τόν Χριστό εἶναι ἐλληνικό. Εὐστοχα παρατηρεῖ ὁ Ἀθανάσιος Πάριος ὅτι ἡ Ἑλλάδα ὑμνεῖ τόν Χριστό «ὄχι μόνον μέ ψαλμούς καί ὕμνωδιαις» ἀλλά «καί μέ ἰδρώτας καί τάξεις ὀσιακάς... καί μέ αἵματα μαρτυρικά, ὅπου συχνά καί ἀλλεπάλληλα χύνονται τώρα εἰς τὰς πονηράς μας ἡμέρας». Γιά ὅλο τό νέφος τῶν Νεομαρτύρων ὁ ὕμνογράφος σημειώνει: «Οὗτοι γάρ ἀνεδείχθησαν, ὑστέροις ἐν χρόνοις δόξα καί στερέωμα τῆς ἡμῶν πίστεως, γένους ἡμετέρου προστάται». Τήν πρεσβεῖα ὧν αὐτῶν τῶν προστατῶν τοῦ Γένους μας, καθῶς καί τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ, ἐπικαλούμαστε σήμερα, τίς δύσκολες τοῦτες γιά τήν πατρίδα μας ὥρες· νά γίνουν οἱ ἴδιοι ὁ θυρεός καί ἡ ἀσπίδα τῆς. Μέ μετάνοια καί πίστη, ἐνότητα καί ὁμοψυχία νά ἀντιμετωπίσουμε κάθε ἐχθρική ἐπιβουλή πρὸς δόξαν τοῦ παναγάρχου Θεοῦ καί καταισχύνη τῆς Ἀγαρ.

Εὐδοξία Αὐγουστίνου

Ἡ κλήση εἶναι προσωπική

Στήν ἱερά
μονή Διονυσί-
ου τοῦ Ἀγίου
”Ορους βρῆ-
καν καταφύγιο
μετά τήν ἄρνη-
ση οἱ δύο νέοι,
ὁ Βονιφάτιος
καί ὁ Εὐδόκιμος.
Ἦταν ἀρχές τοῦ

19ου αἰώνα, τότε
πού τό ξίφος τοῦ βάρβαρου κατα-
κτητῆ σκορποῦσε ἀδίστακτα τόν θά-
νατο γιά νά καταπνίξει κάθε ἀντίστα-
ση στό ταλαίπωρο γένος τῶν Ρωμιῶν.
Σέ ὥρα σκληρή καί χαλεπή οἱ δύο
φίλοι βρέθηκαν ἀνέτοιμοι καί ἀρνή-
θηκαν τήν πίστη στόν Θεό τῶν πατέ-
ρων τους, ἀμαύρωσαν τό ἅγιο Βά-
πτισμα καί πρόδωσαν τό τιμημένο
ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ.

Στήν ἱερή μάνδρα τοῦ μοναστη-
ριοῦ, πλάι στούς ἀκάματους ἀγωνι-
στές τοῦ πνεύματος στηρίχθηκε ἡ
καρδιά τους. Ἔλαβαν τό ἀγγελικό
σχῆμα, εἰσῆλθαν καί πάλι στή στρα-
τεία Αὐτοῦ πού εἶχαν ἀρνηθεῖ, ἀρ-
νούμενοι τώρα τόν κόσμο καί τόν
διάβολο. Στίς ἱερές ἀκολουθίες, στίς
προσωπικές ὥρες τῆς προσευχῆς
καλλιεργήθηκε μέσα τους ὁ καρπός
τῆς μετανοίας. Τά δάκρυα τῆς κατα-
νύξεως πότισαν τήν ἀπόφαση τῆς
ὁμολογίας. Καί φάνηκε πιά πῶς ὁ ἅ-
γιος σκοπός ὠρίμασε καί μέστωσε. Οἱ
ὅσοι πατέρες ἔδωσαν τή συγκατάθε-

ση νά πορευθοῦν στόν τόπο τῆς ἀρ-
νήσεως κι ἐκεῖ νά ὁμολογήσουν τόν
Χριστό. Κι ἂν χρειαστεῖ, νά μαρτυρή-
σουν γιά τήν πίστη Του. Νά ξεπλύνουν
τήν ἄρνηση μέ τή θυσία τοῦ αἵματος.

Ξεκίνησαν οἱ δύο τους γιά τήν
Κωνσταντινούπολη. Ὁ σοφός καί ἁ-
γιος ἡγούμενος, φοβούμενος τό εὐό-
λισθο τῆς ἀνθρώπινης φύσης, ὅρισε
σύντροφο καί συμπαραστάτη νά πο-
ρευθεῖ μαζί τους τόν Γεννάδιο, ἕναν
ἀγαθό καί ταπεινό μοναχό τῆς μονῆς.

Καί κίνησαν μέ λιγοστά ἀγαθά στό
ταγάρι καί μέσα στό στήθος τόν πόθο
τοῦ μαρτυρίου. Ἀλλιώτικο, παράδοξο
τοῦτο τό ταξίδι! Πηγαίμος πρός τόν
θάνατο καί συνάμα πρός τή ζωή.
Δρόμος γνωστός καί συγχρόνως ἄδη-
λος. Μέ μυστικές προσευχές, μέ ἱερές
ἀκολουθίες, μέ πνευματικές συζητή-
σεις πορεύονταν.

Στήν Κωνσταντινούπολη οἱ δύο
φίλοι μοναχοί μέ θάρρος ὁμολόγη-
σαν τήν πίστη στόν Χριστό. Γι' αὐτό
φυλακίστηκαν καί βρέθηκαν σύντομα
ἀντιμέτωποι μέ τά βασανιστήρια. Καί
τότε, τήν ὥρα τῆς σταθερότητας
στήν πρώτη ὁμολογία, τή στιγμή τῆς
ἀμετάκλητης ἀπόφασης, ἡ φλόγα
τῆς πίστεως τρεμόσβησε, ἡ σπῖθα τῆς
ἀγάπης στόν Χριστό ἀπ' τόν ἀγέρα
τῶν φοβερῶν ἀπειλῶν ἔσβησε! Κι οἱ
δύο τους δεῖλιασαν, ὁ φόβος πλημμύ-
ρισε τήν καρδιά τους κι ἀρνήθηκαν
τόν Χριστό.

Νά ἔταν ἡ ἐπιπολαιότητα τῆς ἀπό-

φασης, νά 'ταν ὁ λογισμός τῆς ὑπερφηάνειας καί τῆς αὐτάρκειας ἢ αἴσθησις πού ἀπογύμνωσε τίς ψυχές ἀπό τῆ θεΐα χάρις; Πάντως ξέπεσαν στό βάραθρο τῆς ἄρνησης. Οἱ ἅγιοι πόθοι ἔσβησαν, οἱ ὑποσχέσεις καταπατήθηκαν, ἡ ὁμολογία διαγράφηκε. Καί μέσα στήν ἀποστασία τους κι οἱ δύο μαζί κατήγγειλαν ὡς αἴτιο τῆς πορείας τους πρὸς τό μαρτύριο τὸν σύντροφό τους Γεννάδιο. Ὁ πιστός δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁδηγήθηκε τότε στή φυλακή ἀπρόσμενα καί βίαια. Στίς ἀπειλές καί στά δελεάσματα τῶν τυράννων μέ σεμνότητα ἀλλὰ καί παρρησία ὁμολόγησε πὺς τὸν Χριστό μόνο λατρεύει καί τούτη τὴν πίστη καί τὴν ἀγάπη δέν τὴν ἀλλάζει. Τὰ φοβερά βασανιστήρια δέν τὸν τρόμαξαν ἀλλὰ τὰ ὑπέμεινε μέ προσευχή καί καρτερία. Ὁ πόνος γιὰ τὴν ἄρνησι τῶν ἀδελφῶν θέριευε τὴ δική του πίστη, ἡ θλίψη γιὰ τὴ δική τους λιποταξία γιγάντωνε τὴ δική του ἀφοσίωση.

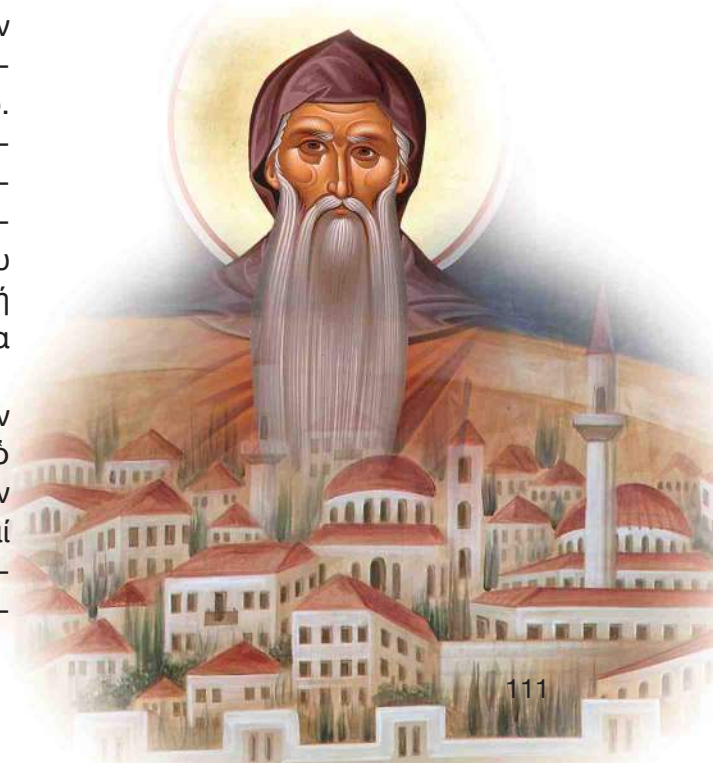
Ἦταν 6 Ἀπριλίου τοῦ 1818 ὅταν ὁ γενναιοφρόνας ὁμολογητὴς ὁδηγήθηκε στὸν θάνατο μέ ἀποκεφαλισμό. Τὰ τίμια λείψανά του περισυλλέχθηκαν μέ σεβασμό ἀπὸ τοὺς χριστιανούς καί μέρος τους φυλάσσεται σήμερα στήν ἱερά μονὴ Διονυσίου, ὅπου μόνασε ὁ Ἅγιος, καί μέ ἰδιαίτερη τιμὴ ἐορτάζεται ἡ μνήμη του τὴν ἡμέρα τοῦ μαρτυρίου του.

Ἀπὸ συνοδίτης τῶν ὑποψήφιων μαρτύρων ὁ Γεννάδιος ἀναδείχθηκε ὁ ἴδιος μάρτυρας. Ἀπὸ σύντροφος τῶν ὁμολογητῶν στάθηκε ὁμολογητὴς καί καλλίνικος ἀθλητὴς τῆς πίστεως. Ἀπὸ τὴν ἁγιασμένη φωλιά τοῦ μονα-

στηριοῦ, στήν παλαίστρα τῆς ὁμολογίας. Ἀλύγιστος καί γενναῖος, μπαίνει στό εἰκονοστάσι τοῦ 19ου αἰώνα, στήν ἱερὴ παράταξη τῶν νεομαρτύρων. Τόσο κοντινός καί τόσο δικός μας! Σκύβει σ' ἐμᾶς τοὺς χριστιανούς τοῦ 21ου αἰώνα γιὰ νὰ μᾶς πεῖ πὺς μπροστά στήν ὥρα τῆς ὁμολογίας ἡ κλήσι εἶναι προσωπική καί ἡ ἀπόφασι μοναδική γιὰ τό ποιὰ θέσι θὰ πάρει ὁ καθένας μας πλάι στὸν ἐσταυρωμένο Ἰησοῦ. Ἐν θὰ γίνει Ἰούδας ὁ προδότης ἢ Ἰωάννης ὁ ἀφωσιωμένος μαθητὴς. Λιποτάκτης ἢ ἥρωας, ἀρνητὴς ἢ ὁμολογητὴς. Ἡ ὥρα μετρᾷ ἀνυπολόγιστα κι ἡ ἀπόφασι ζυγίζει αἰωνιότητα.

Στό διάβα τῶν χρόνων, στῶν καιρῶν τό κύλισμα, στὸν ἀνήφορο τοῦ Γολγοθᾶ, λίγοι οἱ ἐκλεκτοὶ συνοδοιπόροι μέ τὸν μεγάλο Ἐσταυρωμένο. Δικό τους τό μαρτύριο, δική τους καί ἡ ἀνάστασι!

Ἰχνηλάτης

Γιατί γράφτηκε τό Εὐαγγέλιο; (Ἰω 20,19-31)

Σήμερα τό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα κλείνει μέ ἓνα σύντομο λόγο πού συν-οψίζει τήν ὁμολογία τῆς πίστεώς μας. Ἀφοῦ ὁ Ἰωάννης ἐξιστορεῖ τίς ἐμφανίσεις τοῦ ἀναστημένου Κυρίου μας καί μάλιστα τήν τόσο ἐνδιαφέρουσα ἐμφάνιση στόν Θωμᾶ, πού λέγεται ἄ-πιστος, λέγει γιά ποιόν σκοπό ἔγραψε τό εὐαγγέλιο· «ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν ὁ Χριστός ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καί ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ» (Ἰω 20,31).

Ἡ φράση «Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός» εἶναι τό Σύμβολο τῆς πίστε-ως τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Εἶναι μόνο μερικές λέξεις, ἀλλά περιέχει τά πιστεύω μας κι ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάν-νης, ὅπως σημειώνει ὁ ἴδιος, ἔγραψε ὅσα ἔγραψε στό Εὐαγγέλιο γιά νά κα-ταλήξει σ' αὐτό τό συμπέρασμα.

Καί τό πρῶτο στοιχεῖο εἶναι τό ὄ-νομα Ἰησοῦς, πού σημαίνει τήν ἀν-θρώπινη φύση. Ὁ Ἰησοῦς δέν εἶναι οὐρανοκατέβατος. Εἶναι ἄνθρωπος πού γεννήθηκε ἀπό ἄνθρωπο, ἀπό τήν παρθένο Μαρία, στή Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας. Καί αὐτό ἦταν πασίγνωστο στήν ἱστορία τῶν ἡμερῶν ἐκείνων. Καί ποιμένες, καί μάγοι καί τόσοι ἄλλοι τό εἶδαν, τό ἔζησαν. Εἶναι ἄνθρωπος ὁ Ἰησοῦς, τό τονίζω, δέν εἶναι οὐρανοκατέβατος, ἓνας ἄγγελος ἢ ἓνα πνεῦμα. Ὁχι! Εἶναι τέλειος ἄν-θρωπος. Ἀλλά δέν εἶναι μόνον ἄν-

θρωπος.

Αὐτό εἶναι τό ἓνα πού ἀποκαλύ-πτεται ξεκάθαρα καί πού εἶναι πολύ ἐνδιαφέρον γιά τήν πίστη μας.

Τό δεύτερο: Τί σχέση ἔχει αὐτός ὁ ἄνθρωπος Ἰησοῦς μέ ὅλους τούς ἄλ-λους ἀνθρώπους πού ἔζησαν, πού ζοῦν, πού θά ζήσουν πάνω στόν πλα-νήτη; Εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Μεσσίας, ὁ ἀναμενόμενος, ὁ ποθούμενος, ὁ νο-σταλγούμενος, ὁ λυτρωτής τοῦ κό-σμου γιά τόν ὁποῖο ἔγραψαν οἱ προ-φήτες. Γενεές γενεῶν, αἰῶνες τόν πε-ρίμεναν καί ἤλπιζαν σ' αὐτόν· ὄχι μόνον ὁ Ἰσραήλ ἀλλά καί ὁ εἰδωλο-λατρικός κόσμος. Εἶναι προσδοκία ὅλων τῶν ἐθνῶν.

Τό τρίτο στοιχεῖο: Εἶναι ἄνθρωπος ὁ Ἰησοῦς καί εἶναι ὁ Χριστός ἀλλά εἶ-ναι σάν ὅλους τούς ἀνθρώπους ἢ ἔχει κάτι τό μοναδικό, τό ξεχωριστό; Αὐτός ὁ Ἰησοῦς δέν εἶναι μόνον ἄνθρωπος, δέν εἶναι μόνο ὁ Μεσσίας ἀλλά εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καί ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Χρυσόστομος, αὐτό πού γεννιέται ἀπό φυτό εἶναι φυτό, ἀπό ζῶο ζῶο, ἀπό ἄνθρωπο ἄνθρωπος, ἀπό τόν Θεό Θεός. Εἶναι Θεός ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἔτσι δέν εἶναι μόνον ἄνθρωπος ἀλλά καί Θεός, Θεάνθρωπος. «Ἄνθρωπος τὸ φαινόμενον», ὅπως ψάλλει ἡ Ἐκκλησία, «Θεὸς τὸ κρυπτόμενον». Τό ὅτι εἶναι ἄνθρωπος τό βλέπουν ὅλοι: πεινάει, διψάει, κουράζεται, χαί-ρεται, λυπᾶται, δακρύζει. Ἀλλά εἶναι

καί Θεός. Καί πώς φαίνεται; Μέ τόν ἀναμάρτητο βίο του· εἶναι ὁ μόνος ἀναμάρτητος. Μέ τά σημεῖα καί τίς δυνάμεις πού ἐπιτελεῖ. Δέν ἤμασταν παρόντες νά δοῦμε πώς ὁ Θεός ἔπλασε τόν ἄνθρωπο ἀπό τό χῶμα· ἀλλά μπροστά στά μάτια τοῦ κόσμου ὁ Ἰησοῦς παίρνει σάλιο καί χῶμα κάνει λάσπη καί πλάθει μάτια ζωντανά. Καί πρό πάντων, ἡ θεότητά του ἀποδεικνύεται μέ τήν ἀνάστασή του, πού εἶναι τό σημεῖο τῶν σημείων, τό θαῦμα τῶν θαυμάτων, αὐτό τό ὁποῖο ἀκριβῶς διεπίστωσε ὁ ἄπιστος Θωμᾶς καί ὁμολόγησε καί ἀνέκραξε «ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου».

Αὕτη εἶναι ἡ πίστη μας. Ἀλλά αὕτη ἡ πίστη ἔχει ἓνα ἀντίκρουσμα, γι' αὐτό συνεχίζει ὁ εὐαγγελιστής: Αὐτά τά ἔγραψα «ἵνα πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν ὁ Χριστός ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καί ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ». Νά, λοιπόν, μιά ἀκόμη μαρτυρία ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός καί ὅτι αὐτός ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ὁ Θεάνθρωπος, διότι ὅταν πιστεύουμε σ' Αὐτόν ἔχουμε ζωή. Καί ὄχι φυσική ζωή πού ζοῦν καί τά ζῶα ἀλλά αἰώνια ζωή, πνευματική ζωή, διότι αὐτός εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, ἡ πηγὴ τοῦ φωτός ὡς Θεός, «ὅτι παρά σοι πηγὴ ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς». Πηγὴ ζωῆς, πηγὴ φωτός εἶναι ὁ Θεός. Καί ὁ Χριστός, ἐφόσον μᾶς δίνει τό φῶς καί τή ζωή ὅταν τόν πιστεύουμε, εἶναι Θεός. Καί αὐτό εἶναι προσιτό σέ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Θέλετε νά δεῖτε, νά διαπιστώσετε ὅτι πράγματι ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ὁ Σωτῆρας, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Πιστέψτε καί ἀμέσως θά δεῖτε ὅτι ζῆτε μιά ἄλλη ζωή, αἰώνια ζωή, πνευματική ζωή. Αὐτά δέν εἶναι λόγια, δέν εἶναι ποίηση, ἀλλά ἔχουν ἀντίκρουσμα. Τί ἀντίκρουσμα; Χιλιάδες καί μυριάδες ἀγίους καί μάρτυρες, πού ἄλλοι μὲν ἐκ κοιλίας μητρός γεύθηκαν καί ἔμειναν κοντά στόν Χριστό ἀπολαμβάνοντας τήν αἰώνια ζωή, ἄλλοι πού ἔζησαν στήν ἁμαρτία, βούλιαξαν μέσα σέ ὀχετούς καί σέ ἀθλιότητες καί μέ τή μετάνοια, ὦ μέ τή μετάνοια!, ἐνίωσαν πλέον μιά ἄλλη ζωή, ἔγιναν διαφορετικοὶ ἄνθρωποι.

Μά ὅταν δέν τή ζῶ αὕτη τή ζωή, ὅταν δέν βλέπω τό φῶς της; Ἔχω ἀνάγκη μετάνοιας. Ἕνας πού δέν μετανοεῖ ἢ πού ψευτομετανοεῖ εἶναι φυσικό νά μὴν μπορεῖ νά δεῖ τό φῶς καί νά ζήσει τήν αἰώνια ζωή. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος μετανοήσει ἀληθινά, τότε μόνο ἔχει ζωὴ αἰώνια καί ἀληθινή. Καί αὐτό τό ζῆ πλέον καί δέν χρειάζεται ἀποδείξεις. Ἡ ἐμπειρία, ἡ προσωπικὴ γεύση τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἀπολογία τοῦ χριστιανισμοῦ. Αὕτη ὁδήγησε τόν Θωμᾶ στήν ὁμολογία «Ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου».

Στ. Ν. Σάκκος Κυριακὴ 1-5-2011, Φίλυρο

Μπορεῖτε νά παρακολουθήσετε διαδουκτιακά τό ἐρμηνευτικό κήρυγμα τῆς Τρίτης καί τήν ὁμιλία τῆς Κυριακῆς στή διεύθυνση www.apolytrosis.gr

«...ή αναπνευστέον»

Βγήκα στο μπαλκόνι να πάρω αέρα καθαρό. Τόσο, όσο τό έχουν ανάγκη τά πνευμόνια μου κι όχι όσο μου επιτρέπει τό φίλτρο της μάσκας. Σύντομα διαπίστωσα πώς εκείνο πού μου έλειπε δέν ήταν τό όξυγόνο, ήταν ή ανάγκη νά ξεφύγω από αυτή τή μοναδική, καταθλιπτική είδηση πού έχει κατακλύσει τά ΜΜΕ καί τή σκέψη μου αυτές τίς μέρες· τή συνεχή καταμέτρηση κρουσμάτων καί θανάτων.

Τά δέντρα άπέναντι προκλητικά φουντωμένα μέ «μάτια» έτοιμα νά «σκάσουν». «Μάγεμα ή φύση κι όνειρο»... Κι έγώ μέ μάτια, μόνο μάτια, γεμάτα άγωνία καί άπορία γιά τό αύριο καί τό μεθαύριο, έτοιμος νά σκάσω κάτω από τή μάσκα πού μου περιορίζει τήν άνάσα. Ένα πουλάκι μέ όλη τή δύναμη τών πνευμόνων του

δοκιμάζει άμέριμνο τό φρέσκο κελάηδημά του. «Λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί κι ή μάνα τό ζηλεύει»... Οί άμυγδαλιές χορτασμένες από τήν άνθοφορία βιάζονται νά είναι οί πρώτες πού θά βγάλουν καί φύλλα. Σέ λίγες μέρες θά άρχίσει νά φουντώνει τό πράσινο.

Κάθε φορά πού βλέπω ένα δέντρο θυμάμαι τή φωτισμένη ιδέα-άποκάλυψη πού είχε ό άγιος Σωφρόνιος νά βλέπει όλη τήν άνθρωπότητα σάν ένα γιγάντιο δέντρο μέ ρίζα τόν Άδάμ καί τόν κάθε άνθρωπο ένα μικρό φύλλο σέ κάποιο κλαδί αυτού του δέντρου. «Άγαπήσεις τόν πλησίον σου ως σεαυτόν».

Μία κυρία βγήκε στο δίπλανό μπαλκόνι, μάλλον κι αυτή από τήν ίδια άσφυξία πού ένιωθα κι έγώ. Μόλις μέ είδε φόρεσε άμέσως τή μάσκα της. Ένα μεγάλο δέντρο όλη ή άνθρωπότητα καί έμείς άλληλοεξαρτώμενα φύλλα πολύ κοντά ό ένας στον άλλον. Τόσο κοντά πού ή έκπνοή του ενός γίνεται ή είσπνοή του άλλου. Αυτό δέν είναι πού φοβόμαστε σήμερα περισσότερο κι από τούς έπιτιθεμένους στον Έβρο; Μή τυχόν καί έκπνεύσει κάποιος κοντά μας.

Μία άλυσίδα από άνάσες είναι ή άνθρωπότητα. Μία άλυσίδα μέ περίμετρο όση ό ίσημερινός, χωρίς κανένα κενό, γιατί τότε θά ήταν έφικτό νά διακοπεί κάπου καί ή έξάπλωση του ίου. Μία άλυσίδα πού έκτείνεται σέ ένα πυκνό πλέγμα καί τυλίγει όλη τή γή. Έτσι μäs έπλασε ό Δημιουργός, νά είμαστε ό ένας ή συνέχεια του άλλου καί τίς άκρες τής άλυσίδας νά τίς κρατά ό ίδιος στά άνοιχτά του χέρια. Όχι, δέν είμαστε άγέλη, είμαστε κοινωνία προσώπων. Είκόνες του Θεού πού βρισκόμαστε σέ συνεχή σχέση κοινωνώντας ό ένας του άλλου. Κι αυτό πού κοινωνούμε δέν είναι τίποτα άλλο από εκείνη τή δική Του πνοή ζωής πού ένεφύσησε στο πρόσωπο του πρώτου από έμάς.

Τώρα όμως πού ή ανάσα μας μεταδίδει θάνατο; «Μνημονευτέον τοῦ Θεοῦ μάλλον ἢ ἀναπνευστέον». Νά φιλτράρουμε τήν ἀναπνοή μας μέσα ἀπό τήν καθαρτική μνήμη τοῦ Θεοῦ, προτρέπει διαχρονικά ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ θεολόγος. Προφανῶς δέν ἐννοεῖ μία μνήμη νοησιαρχική, ἀλλά ἐμπειρική. Ἐκείνη τῆς συνεχοῦς ἀναζήτησης καί καταφυγῆς στόν χώρο τοῦ Θεοῦ. Αὐτό πού συγκεκριμενοποιεῖ τόν «χώρο» τοῦ Θεοῦ στόν κτιστό ἄνθρωπο εἶναι τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἡ Ἐκκλησία. Σ' αὐτήν βρίσκει ὁ πιστός τόν Θεό πού ἀναζητᾷ συνεχῶς καί κάνει τή μνήμη Του ἀνάσα του.

Καί βλέπουμε σήμερα στή χώρα πού γεννήθηκε καί ἀναπτύχθηκε ὁ ὀρθός λόγος, κάτω ἀπό ἕναν καθαρό οὐρανό πού ἐνέπνευσε τήν ἰδέα τῆς ἀναζήτησης ξεκάθαρης ἀπόδειξης γιά κάθε πρόταση, νά μήν μπορεῖ κανεῖς, ὅσο καλοπροαίρετος κι ἂν εἶναι, νά ἀποδείξει τό αὐτονόητο καί νά ἀρθρώσει ξεκάθαρα ὀρθό λόγο. Καί τό ζήτημα εἶναι: Νάί, ὁ συγχρωτισμός εἶναι ὁ ὑπ' ἀριθμόν ἕνα κίνδυνος διασποράς τοῦ ἰοῦ. Ἐκκλησία ὅμως σημαίνει ἀπόλυτος συγχρωτισμός πνευματικός καί σωματικός. «Ὁμοθυμαδόν καί ἐπὶ τὸ αὐτό». Νά μή συγχρωτιζόμαστε λοιπόν, γιά νά ζήσουμε βιολογικά. Πνευματικά ὅμως, πῶς θά ζήσουμε χωρίς ἐκκλησία - σύναξη;

Ἐπίτρεψέ μου, Ἄγιε, διασκευάζοντας ἐπίκαιρα τήν προτροπή σου, κάτω ἀπό τή μάσκα πού μέ σώζει ἀπό τήν ἄκαιρη φλυαρία, νά μονολογῶ θεραπευτικά «μετανοητέον καί ταπεινωτέον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μάλλον ἢ ἀναπνευστέον».

Δια-κριτικός

“Οχι σάν τή γριπούλα...

Μεταφέρουμε ἀπόσπασμα ἀπό ὁμιλία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη Φλωρίνης κυροῦ Αὐγουστίνου μέ θέμα: «Ἡ θαυματουργός προσευχή». Ἡ ὁμιλία ἔγινε τό 1990 καί μοιάζει προφητική: «Κινδυνεύουμε ἀπό ἐπιδημία. Θά ἔρθει ἐπιδημία! “Ω! ὦ! ὦ! ἔρχεται! ἔρχεται! ἔρχεται! “Ερχεται ἐπιδημία, ὄχι γρίπη, σάν τή γριπούλα αὐτή πού πέφτουμε στά κρεβάτια, ἀλλά σύμφωνα μέ τήν Ἀποκάλυψη ἔρχεται ἐπιδημία μέ περίεργο ὄνομα ἀσθενείας πού θά ἐκμηδενίσει, θά ἐξευτελίσει τούς γιατρούς, θά ἐξευτελίσει τά φαρμακεῖα, τά πάντα. Σκούπα ἤλεκτρική. Τί νά μᾶς κάνει ὁ Θεός; Προσευχή δέν κάνουμε, ἀγία Γραφή δέν διαβάζουμε, πορνεῖες, μοιχεῖες καί διαζύγια καί ἀκαθαρσία... “Ερχεται ἐπιδημία καί θά σαρώσει τόν κόσμο ὁλόκληρο. Σκούπα ἤλεκτρική... “Ερχεται ἐξ Ἀνατολῶν φοβερὰ ἐπιδημία!».

Προσεγγίσεις στην Παλαιά Διαθήκη

Τά ἕξι οὐαί (Ήσ 5,8-23)

Μετά από τόν θρῆνο γιά τό ἄκαρπο ἀμπέλι, ὁ προφήτης Ἡσαΐας ἐξαπολύει ἕξι «οὐαί» ἐναντίον τῶν ἀμαρτωλῶν καί παράνομων Ἰουδαίων (5,8-23). Τούς ταλανίζει, διότι περιφρόνησαν τήν ἀγάπη τοῦ Κυρίου καί

καταπάτησαν τίς ἐντολές του καί τοὺς προειδοποιεῖ ὅτι δέν θά διαφύγουν τήν τιμωρία. Καθένα «οὐαί» ἀπευθύνεται σέ μιά ξεχωριστή ὁμάδα ἀσεβῶν.

ΗΣΑΪΑΣ 5,8-10

Κείμενο

5,8. Οὐαί οἱ συνάπτοντες οἰκίαν πρὸς οἰκίαν καί ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν ἐγγίζοντες, ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνται τι. Μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ τῆς γῆς;

5,9. Ἐκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὦτα Κυρίου σαβαὼθ ταῦτα· ἐὰν γὰρ γένωνται οἰκίαι πολλάι, εἰς ἔρημον ἔσσονται μεγάλαι καὶ καλαί, καὶ οὐκ ἔσσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς.

5,10. Οὐ γὰρ ἐργῶνται δέκα ζεύγη βοῶν, ποιήσει κεράμιον ἓν, καὶ ὁ σπεύρων ἀρτάβας ἕξ ποιήσει μέτρα τρία.

Μετάφραση

5,8. Ἀλίμονο σ' ἐκείνους πού χτίζουν τό σπίτι τους κολλητά στό ἄλλο σπίτι καί πλησιάζουν τά σύνορα τοῦ χωραφιοῦ τους στό ἄλλο χωράφι, γιά νά ἀφαιρέσουν κάτι ἀπό τόν γείτονά τους. Μήπως μόνοι σας θά κατοικήσετε πάνω στήν γῆ;

5,9. Ἐφθασαν, βέβαια, αὐτά στ' αὐτιά τοῦ Κυρίου τῶν δυνάμεων. Γι' αὐτό, ἐάν γίνουν σπίτια πολλά, μεγάλα καί ωραία, θά μείνουν ἔρημα καί δέν θά ὑπάρχουν κάτοικοι σ' αὐτά.

5,10. Τό κτῆμα ὅπου δουλεύουν δέκα ζεύγη βοδιῶν θά ἀποδώσει ἓνα πήλινο ἀγγεῖο, καί ἐκεῖνος πού σπέρνει ἕξι ἀρτάβες, θά μαζέψει τρία μέτρα.

Τό πρώτο οὐαί (στ. 8-10), στρέφεται ἐνάντια στούς πλεονέκτες πού μηχανεύονται παράνομους τρόπους γιά νά διευρύνουν τά κτήματά τους. Ἡ ἐπιθυμία τοῦ πλουτισμοῦ εἶναι τόσο μεγάλη μέσα τους, ὥστε, ὅσα ἀγαθά καί ἂν ἀποκτήσουν, δέν χορταίνουν. Ὁ προφήτης βλέπει τήν θεία ὀργή νά ξεσπᾷ πάνω στούς ἄπληστους συμπολίτες του. Ὅσο κι ἂν προσπάθησαν οἱ ἰσχυροί νά καλύψουν τίς παρανομίες τους, αὐτές δέν ἔμειναν κρυφές· ἔφθασαν εἰς τά ὦτα Κυρίου σαβαώθ (πρβλ. Ἰα 5,4). Ἡ προφητεία γιά τήν τιμωρία τους θά ἐκπληρωθεῖ σύντομα μέ τήν εἰσβολή τῶν ἐχθρῶν στίς πόλεις τους. Ὑπολοίποι αὐτούς θά θανατωθοῦν καί ἄλλοι θά πεθάνουν εἴτε ἀπό πείνα εἴτε ἀπό μεταδοτικές ἀρρώστιες.

Πάντοτε θεωροῦνταν σεβαστό καί ἱερό τό δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας. Κανείς δέν ἐπιτρεπόταν νά ἀρπάξει τά κτήματα τοῦ ἄλλου, ἔστω καί ἂν αὐτός ἦταν ἄρχοντας. Ὁ βασιλιάς Ἀχαάβ τιμωρήθηκε αὐστηρά, ὅταν θέλησε νά οἰκειοποιηθεῖ τό ἀμπέλι τοῦ Ναβουθαί (βλ. Γ' Βα 20,1-25). Ὁ νόμος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μάλιστα καθόριζε τό ἱωβηλαῖο ἔτος. Κάθε πεντηκοστό ἔτος (ἱωβηλαῖο) τά χωράφια ἔπρεπε νά ἐπανέλθουν στούς ἀρχικούς κυρίους τους (βλ. Λε 25,13-14). Ἔτσι διασφαλιζόταν τό δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας ἀκόμα καί στούς οἰκονομικά ἀδυνάτους, πού σέ κάποια μεγάλη ἀνάγκη βρίσκονταν ἴσως ὑποχρεωμένοι νά πουλήσουν τά κτήματά τους, καί δέν ὑπῆρχε ὁ κίνδυνος νά περιέλθει ἡ χώρα στά χέρια τῶν λί-

γων καί νά ἐπικρατήσῃ κοινωνική ἀνισότητα.

Μετά ἀπό τοὺς πλεονέκτες ταλανίζονται οἱ μέθυσοι καί οἱ ἄσωτοι (στ. 11-17), οἱ βλάσφημοι καί οἱ ἐμπαῖκτες (στ. 18-19), οἱ διαστροφεῖς τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν (στ. 20), οἱ δοκησίσοφοι (στ. 21) καί, τέλος, οἱ διεφθαρμένοι ἄρχοντες (στ. 22-23).

Ἡ μέθη εἶναι κοινωνική, οἰκονομική καί πνευματική μάστιγα. Ἀπό τό ποτό διαλύονται οἰκογένειες καί φιλίες, ἐπιχειρήσεις καί συνεταιρισμοί. Τό οἰνόπνευμα καταλύει τά χαρίσματα τοῦ νοῦ καί διώχνει τό ἅγιο Πνεῦμα. Κάθε εὐγενής ἐπιθυμία σβήνει μέσα στήν σκλαβιά τοῦ πιοτοῦ.

Οἱ βλάσφημοι καί οἱ ἐμπαῖκτες παρερμηνεύουν τήν μακροθυμία τοῦ Θεοῦ καί νομίζουν ὅτι δέν θά τιμωρηθοῦν (πρβλ. Β' Πέ 3,3-4). Ὁ προφήτης Ἡσαΐας τονίζει ἀπό τήν μία μεριά τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, πού προσπαθεῖ νά ἐλευθερώσῃ τόν ἁμαρτωλό, καί ἀπό τήν ἄλλη τήν ἐμμονή τοῦ ἀσεβοῦς στήν ἁμαρτία, ἀπό τήν ὁποία ὄχι μόνο δέν θέλει νά ἐλευθερωθεῖ, ἀλλά δένεται μαζί της σφιχτά, μή τυχόν καί ὁ Θεός τόν σώσει.

Τό τέταρτο οὐαί κατακεραυνώνει τοὺς διαστροφεῖς τῶν ἀξιῶν, αὐτοὺς πού λένε «τὸ πονηρὸν καλὸν καί τὸ καλὸν πονηρὸν». Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ἐπειδὴ ἔχουν βυθιστεῖ μέσα στήν ἁμαρτία καί ἔχουν διαφθαρεῖ, ἐπιχειροῦν νά διαστρέψουν τόν ἠθικὸ κώδικα συμπεριφορᾶς. Ἡ διαστροφή τῆς ἀλήθειας εἶναι μίμηση τοῦ διαβόλου, πού ἔχει ὡς μοναδικό ἔργο τήν διαβολή καί τήν παραποίηση.

Τό πέμπτο οὐαί στρέφεται ἐναντίον αὐτῶν πού ἔχουν μεγάλη ἰδέα γιά τόν ἑαυτό τους καί μέ αὐταρέσκεια καί ἀλοζονεία ὑποστηρίζουν ὅτι τά ξέρουν ὅλα. Στήν πραγματικότητα, πιστεύουν μόνο στήν γνώμη τους καί στήν σοφία τους. Εἶναι «οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καί ἐνώπιον αὐτῶν ἐπιστήμονες». Στό βιβλίό ὅμως τῶν Παροιμιῶν λέγεται σαφῶς· «παίδεῖα ἀνεξέλεγκτος πλανᾶται» (10,17).

Τό ἕκτο καί τελευταῖο οὐαί κατηγοριοῦν τούς ἄδικους καί ἄσωτους ἄρχοντες. Οἱ συνέπειες τῆς διακυβέρνησης τοῦ κράτους ἀπό τέτοιους ἄρχοντες εἶναι τραγικές. Οἱ ἡγέτες αὐτοὶ ἔχουν στραμμένο τό ἐνδιαφέρον τους στό ποτό, στήν καλοπέραση καί στίς ἀμαρτωλές διασκεδάσεις. Γιά νά μποροῦν νά τά ἀπολαμβάνουν ὅλα αὐτά, πού κοστίζουν ἀκριβά, δωροδοκοῦνται εὐκόλα ἀπό τόν ἀσεβή,

βρίσκουν ἐλαφρυντικά γιά τήν ἐνοχή τῶν ἐγκληματιῶν, τούς καλύπτουν καί τούς δικαιώνουν, στερώντας τό δίκαιο ἀπό τούς δικαίους.

Μετά ἀπό τά ἔξι φοβερὰ «οὐαί» πού ἀπευθύνονται σέ συγκεκριμένες κατηγορίες ἀμαρτωλῶν, ὁ προφήτης στρέφεται γενικά πρὸς ὅλους τούς ἀσεβεῖς. Ἡ ἀσεβής ἐμμονή στήν ἀμαρτία μοιάζει μέ ἀπαίσιο σκουλήκι πού εἰσχωρεῖ στά βάθη τῆς ὑπαρξης καί ἐκμηδενίζει κάθε δυνατότητα γιά καλή καρποφορία. Γι' αὐτό ἡ τιμωρία θά εἶναι παραδειγματική. Πραγματικά, ἐπῆλθε ταχύτατα μέ τήν καταστροφή τοῦ βόρειου βασιλείου, τοῦ Ἰσραήλ, ἀπό τούς Ἀσσυρίους καί τοῦ νότιου, τοῦ Ἰούδα, ἀπό τούς Βαβυλωνίους.

Στέργιος Ν. Σάκκος

Ἀνακοίνωση-Πρόσκληση

Στίς **3 Μαΐου**, Κυριακή τῶν Μυροφόρων, ἂν οἱ συνθῆκες τό ἐπιτρέπουν, θά τελεσθῇ τό **Μνημόσυνο** τοῦ διδασκάλου τῆς Ἀδελφότητας **Στεργίου Σάκκου** στόν ἱερό ναό Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος, στό ἱεραποστολικό κέντρο τῆς Ὁρθόδοξης Ἀδελφότητας «Χριστιανική Ἑλπίς», στό Φίλυρο.

Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας, στίς 6.30 μ.μ., θά πραγματοποιηθῇ ἐκδήλωση μνήμης στήν αἴθουσα τῆς Ο.Χ.Α. «Ἀπολύτρωσις», Πέλοπος 7.

ΣΤΟΝ ΔΑΣΚΑΛΟ

στόν σεβαστό ἀείμνηστο δάσκαλό μου Στέργιο Ν. Σάκκο

Τό βλέμμα σου, δάσκαλε, τό ἀετίσιο
σκαρφάλωνε πάντα στήν κορφή.
Δέν τό καταδεχόταν νά σταθεῖ στά χαμηλά.
Στά πόδια σου ἔσκουζαν τά θεριά
μέ τά ἑπτὰ κεφάλια καί τά δέκα κέρατα
καί τίς οὐρές πού ἔσερναν
«τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ».
Ὅμως ἐσένα δέν σέ φόβιζε τίποτε.
Τά χέρια σου ματωμένα.
Τά νῶτα σου τό ἴδιο.
Ἡ καρδιά σου, ματωμένη κι αὐτή.
Ὅμως καί μέσα ἀπό τόν θάνατό σου τραγουδοῦσες
«Οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδου»!
Ἦ, καταπῶς λέει ὁ Ταρσέας ὁδηγητὴς σου
«Ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν»!
Πῶς νά σ' τό πῶ;
Δέν ἦταν μόνον ἡ σοφία καί ἡ γνώση τῆς Γραφῆς
πού μ' ἔθελγαν σέ σένα.
Ἦταν προπάντων πού διέκρινα
στό τίμιο πρόσωπό σου,
στὶς οὐλές πού σοῦ ἀφῆσαν
τά ραπίσματα καί τά κολαφίσματα,
νά ξεπηδᾷ ἀκατάσχετο τό φῶς τῆς ἀνάστασής Του!...
Δάσκαλε, σ' εὐχαριστῶ!
Σ' εὐχαριστῶ πού μέ δίδαξες
μέ ὑπομονή, ἀρετή καί δάκρυα
αὐτὴ τὴ νέα ζωὴ πού λάμπει στόν Ἥλιο!
Καί σέ παρακαλῶ
συγχώρα με γιὰ ὅ,τι σέ πίκρανα!...

Μνάσων

«Ἡ μετάληψις τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Μεσολογγίου»
ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ρωγῶν Ἰωσήφ, ἔργο Θ. Βρυζάκη

Ὁ ἐπίσκοπος τῶν «Ἐλεύθερων Πολιορκημένων» (1776-1826)

15 Ἀπριλίου 1825. Ἀρχίζει ἡ δεύτερη τραγικὴ πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου. Ὁ Κιουταχὴς περισφίγγει ὀλοένα τὴν ἱερὴ πόλη.

Μά τό Μεσολόγγι βαστᾷ γερά. Ὁ πάνοπλος ἐχθρὸς τοῦ φωνάζει: «Παράδος τὰ κλειδιά». Κι αὐτό τοῦ ἀπαντᾷ: «Εἰς τὴν ρομφαίαν κρέμανται».

Τὰ Χριστούγεννα ὅμως τοῦ 1825 ἡ θέση τῶν «Ἐλεύθερων Πολιορκημένων» δυσκολεύει ἀπελπιστικά. Λόγω τοῦ ἀποκλεισμοῦ ὁ Μιαούλης ἀδυνατεῖ νὰ ἐφοδιάσει μέ τροφές καὶ ὅπλισμό τούς 10.500 Ἕλληνες μέσ στό Μεσολόγγι. Ψυχὴ τοῦ Ἀγώνα καὶ πνευματικὸς καθοδηγητὴς τῶν Μεσολογγιτῶν εἶναι ὁ ἐπίσκοπος Ρωγῶν Ἰωσήφ.

Πατρίδα του εἶναι τὰ ξακουστά Ἀμπελάκια τῆς Λάρισας. Τρανὸς πόθος διακατέχει τὰ στήθη του ν' ἀπελευθερωθεῖ ἡ σκλάβα Ἑλλάδα. Γιά χάρη της

ὑπομένει φυλακίσεις, στερήσεις, βασανισμούς.

Καθὼς διαπιστώνει ὁ ἐπίσκοπος, πὼς ἡ πολιορκία γίνεται ἀκόμη πιὸ ἀσφυκτικὴ καὶ τὰ τουρκικὰ πυροβόλα καταστρέφουν τὰ τείχη, στέλνει ἐπιστολὴ στοὺς κληρικοὺς καὶ μοναχοὺς του, γιὰ νὰ διαβαστεῖ στίς ἐκκλησιές. Τό περιεχόμενό της δέν μπορεῖ νὰ μὴ σοὺ δημιουργήσῃ αἰσθήματα θαυμασμοῦ γιὰ τό μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς του:

«... Ὡς ἀρχιερεὺς ταπεινός, ὁποῦ εὐρέθην ἐδῶ καὶ κινδύνευσα μαζί σας, κατὰ χρέος σὰς συμβουλευῶ αὖριον μετὰ τό τέλος τῆς θείας Λειτουργίας τῶν Χριστουγέννων, οἱ μὲν ἱερεῖς, ἱερομόναχοι καὶ μοναχοὶ νὰ συνταχθῇτε εἰς τὴν κατοικίαν μου ὅλοι, διὰ νὰ πηγαίνωμεν εἰς τὴν μεγάλην τάμπιαν (=προμαχών), οἱ δέ πρόκριτοι ἐντόπιοι καὶ ξένοι μέ ὅλον τόν λαόν, νὰ τρέξουν

εἰς τὴν ἰδίαν τάμπιαν μέ ὄλην τὴν προθυμίαν, ὁ μὲν μέ τσαπί, ὁ δὲ μέ φτυάρι καὶ ἄλλος μέ καλάθι ὅποιος ἔχει, καὶ νά δουλεύωμεν ὅλοι μέ πατριωτισμόν...».

Ὁ ἴδιος πρῶτος ἀνασκουμπώνεται. Κουβαλᾷ πάνω στοὺς ὤμους του πέτρες, νερό, ξύλα, χῶμα γιὰ τοὺς προμαχῶνες. Ὁ ἐπίσκοπος Ἰωσήφ ἐμψυχώνει τὸν σκελετωμένο λαό. Τὸν καλοῦν οἱ καπεταναῖοι στὰ πολεμικά τους συμβούλια. Οἱ σοφές συστάσεις τοῦ Ἱεράρχη πέφτουν βαρειές στὴ ζυγαριὰ τῶν ἀποφάσεών τους. Κι ὅταν ὁ Ἱμπραῆμ ζητᾷ τὴ συνθηκολόγηση τῆς φρουρᾶς καὶ τὴν παράδοση τοῦ Μεσολογγίου στίς 21 Μαρτίου 1826, δέχεται γερό ράπισμα μέ τὴ γενναία σύσσωμη ἀπάντησή τους: «Ἀποθνήσκομεν, ἀλλὰ δέν προσκυνοῦμεν».

Μόνον ὅταν «οἱ πολιορκούμενοι ἔπιπτον κατὰ γῆς λιποθυμοῦντες», κατὰ τὸν Σπ. Τρικούπη, τότε εἰδοποιοῦν τὸν ἀκάματο Ἱεράρχη γιὰ τὸ τελευταῖο πολεμικὸ συμβούλιο, ἀκριβέστερα «Συμβούλιο τοῦ θανάτου». Συσκέπτονται γιὰ τὸ μέλλον τῆς πόλεως. Μιλοῦν ἀνοιχτὰ πλέον γιὰ Ἕξοδο. Κάποιοι ὅμως προβληματισμοὶ τοὺς πιέζουν νά πάρουν ἀπάνθρωπες ἀποφάσεις. Τί θά γίνει μέ τὰ κλάματα τῶν παιδιῶν, μέ τίς φωνές τῶν γυναικῶν κατὰ τὴν Ἕξοδο; Μήπως τοὺς προδώσουν;

«Ἀποφασίσαμεν ὅλοι», γράφει ἓνας ἀπὸ τοὺς συνέδρους, «νά φονεύσωμεν ὅλας τὰς γυναῖκας, ἀνεξαιρέτως, καὶ τὰ μικρὰ παιδιά ἐπὶ τῷ λόγῳ νά μὴ προδοθοῦμεν ἀπὸ τὰς κραυγὰς των, καὶ τότε δέν θά μείνη κανένας μας ζωντανός, καὶ προσέτι διὰ νά μὴ μείνουν αἰχμάλωτοι εἰς τοὺς ἐχθρούς· διὰ νά ἀποφύγωμεν δὲ τὴν φιλόστοργον συμπάθειαν

τῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν, ἀπεφασίσθη νά σφάξῃ ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου νοῦ τὴν οἰκογένειαν».

Τὴν ὥρα πού οἱ στρατιωτικοὶ εἶναι ἔτοιμοι νά διατάξουν τὴ φρικτὴ ἐκτέλεση, ἀκούγεται ἡ βροντερὴ φωνὴ τοῦ Ἱεράρχη: «Ἐν ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος, εἶμαι Ἀρχιερεὺς. Ἄν τολμήσετε νά πράξετε τοῦτο, πρῶτον θυσιάσατε ἐμένα! Καὶ σᾶς ἀφήνω τὴν κατάραν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Παναγίας καὶ ὅλων τῶν Ἁγίων· καὶ τό αἷμα τῶν ἀθῶων νά πέσῃ εἰς τὰ κεφάλια σας!».

Κάθεται καὶ ξεσπᾷ σὲ λυγμούς.

«Στό ράσο του καὶ στό παλιό τριμμένο πετραχήλι, βρήκανε ἀντιστήλι τῶν σκλάβων οἱ ἐλεύθερες ψυχές».

Ἡ αὐταπάρνηση, ἡ αὐτοθυσία τοῦ πνευματικοῦ τους πατέρα, τὰ καυτὰ του δάκρυα κάμπτουν τὴ σκληρότητά τους, κι ἀλλάζουν τὰ σχέδιά τους. Ἀποφασίζουν ὁ καθένας νά εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὰ δικά του γυναικόπαιδα.

10 Ἀπριλίου 1826, Σάββατο Λαζάρου. Ὁ ἐπίσκοπος Ρωγῶν τελεῖ τὴν τελευταία του θεία Λειτουργία. Ὅταν τελιώνει, τοὺς προτείνει νά συγκεντρωθοῦν ὅλοι στὴν πλατεία τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Ἐκεῖ ὁ ἴδιος κι οἱ ἱερεῖς του θά τοὺς κοινωνήσουν. Γεμίζει ἡ πλατεία ἀπὸ μελλοθάνατα σκέλεθρα. Τελεῖται μιά πράξη μεγαλειώδους, μοναδικῆς. Ὁ οὐρανὸς χαμηλώνει καὶ τὴν καταγράφει. Καθὼς βαδίζουν γιὰ τὸ μυστήριό τῆς Ζωῆς, μέ δάκρυα ζητοῦν συγχώρεση. Ἀκουγόταν ὁ ἴδιος τόνος: «Συγχώρε με καὶ ὁ Θεὸς συγχωρέσει». Συμφιλιωμένοι προχωροῦν γιὰ τὴν τελευταία σκηνὴ τοῦ δράματος, τὴν Ἕξοδο.

Τὴ νύχτα τῆς 10ης Ἀπριλίου, ξημερώνοντας τῶν Βαΐων, ἀποφασίζουν τὸ

«γιουρούσι».

«Δρόμο νά σχίσουν τά σπαθιά
κι ἐλεύθεροι νά μείνουν.
Ἐκεῖθε μέ τούς ἀδελφούς,
ἐδῶθε μέ τό χάρο»,

σημειώνει ὁ ἔθνικός μας ποιητής στήν
κορυφαία ποιητική του σύνθεση «Ἐ-
λεύθεροι Πολιορκημένοι».

Μές στήν ἱερή πόλη μένουν μόνον
οἱ ἀνήμποροι γέροντες, οἱ ἄρρωστοι
καί δίπλα τους ὁ καλός ποιμένας, ὁ ἐ-
πίσκοπος Ἰωσήφ.

«... Στόν τάφο του κλεισμένο
τό Μισολόγγι σκέλεθρο,
γυμνό, ξεσαρκωμένο,
δέν παραδίδει τ' ἄρματα,
δέ γέρνει τό κεφάλι...
Κρατεῖ γιά νεκροθάφτη του
τό Χρῆστο τόν Καψάλη,
τό ράσο τοῦ Δεσπότη του φορεῖ
γιά σάβανό του,
καί φλογερό μετέωρο
πετᾶ στόν οὐρανό του
καί θάφτεται ὀλοζώντανο...»,
μέ πόνο θά στάξει τό μελάνι της ἡ γρα-
φίδα τοῦ Ἀρ. Βαλαωρίτη.

Οἱ Τοῦρκοι ὁρμοῦν καί στό διάβα
τους σπέρνουν θανατικό. Μά καί σ' αὐ-
τή τήν ὥρα τοῦ ὀλοθρεμοῦ, τό Μεσο-
λόγγι γράφει τή δική του λαμπρή ἱστο-
ρία μέ δύο ὀλοκαυτώματα. Ὁ ἡρωικός
δημογέροντας Χρ. Καψάλης μέ τόν
δαυλό ἀναμμένο στό χέρι λέγει τά τε-
λευταῖα του λόγια, πρίν βάλει φωτιά
στήν πυριτιδαποθήκη: «Μνήσθητί μου,
Κύριε...».

Ὁ ἐπίλογος τοῦ δράματος ἐκτυλίσ-
σεται στό νησάκι τοῦ Ἀνεμόμυλου. Ἐ-
κεῖ εἶναι ὀχυρωμένος μαζί μέ πολεμι-
στές καί γυναικόπαιδα ὁ Δεσπότης.
Τρεῖς μέρες μάχονται μέ τ' ἄγρια στίφη.

Κεῖνη τήν τραγική στιγμή, μεταξύ ζωῆς
καί θανάτου, ὁ ἀτρόμητος Ἱεράρχης,
ἀτενίζοντας μέ πίστη τήν αἰωνιότητα,
ξεστομίζει τό κύκνειο ἄσμα του: «Ὁ δέ
Κύριος, ἀποθανόντας ἡμᾶς ὑπέρ τοῦ
αὐτοῦ νόμου, εἰς αἰώνιον ἀναβίωσιν
ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει». Κι ὕστερα ἀ-
κουμπᾷ ἀποφασιστικά τό φυτίλι στήν
πυριτιδαποθήκη.

Ὅλοι τους γίνονται παρανάλωμα
τοῦ πυρός. Τό Μεσολόγγι λούζεται στό
φῶς, στό φῶς τοῦ ἡρωισμοῦ κι ἀφήνει
τόν κόσμο ἐμβρόντητο. Μετά τήν ἔ-
κρηξη οἱ Τουρκοαἰγύπτιοι βρίσκουν τόν
Ἐπίσκοπο ἀκόμη ζωντανό, μισοκαμέ-
νο. Μεγάλη Ἑβδομάδα. Συνοδοιοπορεῖ
μέ τόν Κύριο κι ἀνεβαίνει τόν Γολγοθᾶ
του. Μπρός στόν Ἀνεμόμυλο στήνουν
τήν ἀγχόνη. 13 Ἀπριλίου 1826. Μεγάλη
Τρίτη, ὁ δήμιος τραβάει τό σχοινί. Ὁ
μεγάλος ἱερομάρτυρας Ἰωσήφ πετᾷ γιά
τήν αἰωνιότητα τοῦ Θεοῦ. Ἡ ταφή του
γίνεται στόν αὐλαιο χώρο τοῦ ἱεροῦ να-
οῦ Ἁγίου Παντελεήμονος. Ἀργότερα τά
ὀστᾶ του μεταφέρονται στόν Κήπο τῶν
Ἡρώων, ὅπου ὑπάρχει στήλη μέ τ' ὀ-
νομά του.

Τό φῶς τῆς θυσίας του φωτίζει καί
συγκλονίζει ἰδιαίτερα τίς καρδιές τῶν
σημερινῶν Μεσολογγιτῶν.

Κάθε χρόνο μέ τίς ὑπέροχες πατρι-
ωτικές ἐκδηλώσεις τους ἀνασταίνουν
τήν ἡρωική Ἑξοδο καί μᾶς μεταγγίζουν
τό διαχρονικό μήνυμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ.
Οἱ λίγοι δέν φοβοῦνται τούς πολυάρι-
θμους. Ἡ φρουρά μπορεῖ ν' ἀργοσβή-
νει, νά πεθαίνει, ἀλλά δέν προσκυνᾷ,
δέν τουρκεύει. Προπάντων δέν προδί-
δει τά ὅσια καί ἱερά τοῦ Γένους.

Ἑλληνίς

Μεγαλειώδη συναισθήματα!

Ἑλληνική, ὀρθόδοξη, 12μελὴς οἰκογένεια. Ὁ μεγάλος γιός, μόλις 20 χρονῶν, βρίσκεται αὐτές τίς μέρες στὸν Ἑβρο καὶ προστατεύει καὶ αὐτὸς τὰ σύνορα τῆς πατρίδας του μὲ καμάρι καὶ τιμὴ περισσή, πλάι σὲ ὅλους ἐκείνους πού βρίσκονται ἐκεῖ. Καί μπορεῖ νά εἶναι οἱ ὑπόλοιποι 11 στό σπίτι σωματικά, ἀλλά ψυχικά εἶναι μαζί του, ἀπὸ τὸν πιό μεγάλο ὡς τὸν πιό μικρό, μὲ τίς προσευχές τους. Ὁ πατέρας

παρότρυνε ἀκόμα καὶ τὰ μικρότερα παιδιά νά λένε καθημερινά τὸ «Πάτερ ἡμῶν» εἰδικά γιὰ τὴν πατρίδα. Ἀνησυχοῦν; Ὅπως κάθε οἰκογένεια θά ἀνησυχοῦσε. Ἀλλὰ καμαρώνουν, εἶναι περήφανοι ὅλοι τους γιὰ τὸν μεγάλο ἀδερφό! Ἐχουν θέσει προστάτιδά του τὴ Μητέρα Παναγία!

Μιά φορά τὴν ἡμέρα ἐπικοινωνεῖ μαζί τους, λίγα λεπτά μονάχα... «Μᾶς ρίχνουν δακρυγόνα, πατέρα, ἀλλὰ ὁ ἄνεμος τὰ παίρνει καὶ μέσα σὲ δευτερόλεπτα πνίγονται οἱ ἴδιοι ἐκεῖνοι πού τὰ ἔριξαν καὶ ἐμεῖς δὲν παθαίνουμε τίποτα!»... «Εἴμαστε ἄυπνοι ἀλλὰ, δόξα τῷ Θεῷ, προσπαθοῦμε!». «Αἰσθάνομαι σάν ἀληθινός Ἀκρίτας!».

Ὅλη ἡ οἰκογένεια, καὶ ὅλες οἱ οἰκογένειες πού ἔχουν ἀγαπητά τους πρόσωπα στά σύνορα αὐτές τίς μέρες, ζοῦνε μεγαλειώδη συναισθήματα! Ὅχι μόνο ἀγωνίας καὶ ἀνησυχίας, ἀλλὰ καὶ ἐθνικῆς ὑπερηφάνειας! Καὶ εἶναι ἓνα συναίσθημα πού μόνο οἱ Ἕλληνες μποροῦν νά τὸ βιώσουν. Καὶ τὸ βιώνουν μὲ ὅλη τους τὴν καρδιά!

Μ. Θ., φοιτήτρια Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας

Τῇ ὑπερμάχῳ...

Ἔλεγα πὼς δὲν θά βγῶ στό μπαλκόνι... Μιά νε-
αρή κοπελίτσα νά ψάλλει μόνη στό μπαλκόνι, μοῦ
φαίνεταν τραηγμένο! Ὅμως ἡ σκέψη ὅτι ἦταν ἡ κοινὴ
προσευχὴ τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὴν πατρίδα, πού μοῦ μιλά
ιδιαίτερα, μὲ ὥθησε νά βγῶ. Μόνη στό μπαλκόνι. Πῆγε
8:00 μ.μ. καὶ ξεκίνησα: «Τῇ ὑπερμάχῳ...». Στὸν δεῦτερο
στίχο ἄκουσα καὶ ἄλλες φωνές νά ψάλλουν! Δὲν μπό-
ρεσα νά συνεχίσω, μόνο λυγμοί... Μιά κοινὴ προσευχή
γιὰ τὴν πατρίδα δημόσια· γιὰ τὴν πατρίδα πού βρίσκε-

ται σὲ κίνδυνο... Συνέχισα μὲ λυγμούς, ὅσο μπορούσε νά βγεῖ φωνή, καὶ πῆρα δύ-
ναμη νά ὀλοκληρώσω μὲ λαμπρότητα: «Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε...». Σ' εὐχαριστῶ,
ἀγαπημένη μου γειτόνισσα, πού ἔψαλες μαζί μου, σ' εὐχαριστῶ, πατρίδα μου, γιὰ
τὴ συγκίνηση πού σήμερα δοκίμασα... Ὑπεραγία Θεοτόκε, Ὑπέρμαχε Στρατηγέ μας,
πόσες φωνές ἐνώθησαν σήμερα μὲ λυγμούς ἢ χωρὶς, ὁμολογώντας τὴν προστασία
σου καὶ ζητώντας τὴ σκέπη σου... Μὴν τὴν ἀρνηθεῖς...

Μ. Κ., φοιτήτρια Παιδαγωγικοῦ

Από τήν αὐλή τῆς ἐκκλησιᾶς στήν ἀγκαλιά της

Ἡ αὐλή τῆς ἐκκλησιᾶς ἔσφυζε πάλι ἀπό ζωή. Δέν ἦταν μόνο τό μεγάλωμα τῆς μέρας πού ἔφερε τόσα πολλά παιδιά στήν αὐλή τοῦ Ἀη-Γιώργη, ἦταν κι οἱ ὁμορφες ἀνοιξιάτικες μέρες πού ἔκαναν μικρούς καί μεγάλους νά βγοῦν σάν τά σαλιγκάρια μετά τή βροχή. Ἔσυρε τήν πολυθρόνα του ὁ Χάρης μέχρι τή μεγάλη μπαλκονόπορτα. Τράβηξε τήν κουρτίνα κι ἄρχισε νά παρατηρεῖ τό καθετί πού γινόταν. Χαμογέλασε σάν εἶδε ἕναν πιτσιρικά νά ἀφήνει τό παιχνίδι καί νά τρέχει πρὸς τήν καγκελόπορτα πού ἔμπαινε ὁ παπα-Σταῦρος καί ξεοπίσω του, σάν νά ρίχτηκε σύνθημα, νά τρέχουν ὅλα τά παιδιά γιά νά κάνουν τό ἴδιο. Τούτη ἡ σκηνή τοῦ ἦταν πολύ γνώριμη τοῦ Χάρη κι εἶχε γιά πολλά χρόνια πρωταγωνιστή τόν ἴδιο. Ὡς τή στιγμή ἐκείνη πού κάποιο μεγάλο παιδί τοῦ Λυκείου μπήκε στήν παρέα τους καί, μιά μέρα πού πέρασε ὁ παπάς, τούς εἶπε πῶς ὅποιος διακόψει τό παιχνίδι θά βγεῖ ἀπό αὐτό. Κι ὁ Χάρης τό διέκοψε καί δέν τόν ἄφησε νά ξαναπαίξει! Τότε τοῦ στοίχισε πολύ, γιατί τοῦ ἄρεζε τό παιχνίδι στήν αὐλή τῆς ἐκκλησιᾶς. Ποτέ οἱ γονεῖς του δέν τοῦ εἶπαν ὅχι ὅταν ζητοῦσε νά πάει νά παίξει, γιατί ἦταν σάν νά κατέβαινε στήν αὐλή τοῦ σπιτιοῦ του. Τόσο κοντά ἦταν τό σπίτι του, μά προτιμοῦσε νά βλέπει τούς ἄλλους νά παίζουν κι αὐτός νά τρέχει νά ὑποδέχεται τόν παπα-Σταῦρο κι ὕστερα νά μπαίνει μαζί του στήν ἐκκλησία γιά τόν Ἑσπερινό.

Εἶδε τόν παπα-Σταῦρο πού σήκωσε τό κεφάλι του καί κοίταξε κατὰ τό μπαλκόνι τους. Κούνησε τό χέρι καί τόν χαιρέτησε. Στήν ἀρρώστια του δέν ἔλειψε οὔτε στιγμή ἀπό κοντά του. Ἰδιαίτερα πέρσι πού ξεκίνησε τίς θεραπείες καί ἔχασε καί

τίς Πανελλήνιες, ὁ παπα-Σταῦρος ἦταν τό ἀποκούμπι του κι ἡ παρηγοριά του. Ἴσως ἄν ἐκεῖνος ὁ μαθητής τοῦ Λυκείου δέν τόν πετοῦσε ἔξω ἀπό τό παιχνίδι, νά μή συνδεόταν ποτέ τόσο πολύ μέ τόν Θεό, τήν ἐκκλησία καί τόν παπα-Σταῦρο.

- Σοῦ λείπει ἔ; Κάνε ὑπομονή, γιέ μου, λίγο ἀκόμα.

Ἡ μητέρα τοῦ χάιδεψε τό νεανικό ἄδαιο ἀπό τρίχες κεφάλι καί τό φίλησε ἀπαλά.

- Τή Μεγάλη Ἑβδομάδα θά πᾶμε, ἔτσι δέν εἶναι μαμά;

Ὁ Χάρης κοίταξε τή μητέρα του στά μάτια καί τῆς χαμογέλασε

- Ὅ,τι μᾶς πεῖ ὁ γιατρός, παιδί μου! Ἔκανες τόση ὑπομονή... Ἄλλωστε εἶναι τόσο κοντά μας ἡ ἐκκλησία, πού ὅλα θά τά ἀκοῦς καί θά τά βλέπεις ἀπό ὧδ!

Κτύπησε ἡ καμπάνα τοῦ Ἀη-Γιώργη κι ἡ μάνα ἔφερε τό βιβλιαράκι τοῦ Μεγάλου Ἀποδείπνου στόν γιό της. Πῆρε κι αὐτή τό δικό της καί συγχρόνως μέ τόν παπα-Σταῦρο ἔκαναν κι αὐτοί τήν ἀκολουθία.

Τή Μεγάλη Πέμπτη πέρασε ὁ παπα-Σταῦρος καί τόν κοινώνησε.

- Ὅταν δέν μπορούμε ἐμεῖς, παιδί μου, νά τρέξουμε κοντά Του, ἔρχεται Αὐτός κοντά μας, τοῦ εἶπε, κι ὁ Χάρης ἔκυψε σεβαστικά τό κεφάλι του.

- Τό βράδυ, ὅταν ἀραιώσει ὁ κόσμος, θά ἔρθεις, Χαράλαμπέ μου, νά προσκυνήσεις τόν Ἑσταυρωμένο. Θά σοῦ τηλεφωνήσω ἐγώ μετά τήν ἀκολουθία.

- Οὔτε πέρσι, πάτερ, ἤμουν στό στόλισμα τοῦ Ἐπιταφίου οὔτε φέτος, εἶπε μέ μικρό παράπονο ὁ Χάρης.

- Καί πέρσι ἦσουν καί φέτος θά εἶσαι, παιδί μου, ἀπάντησε συγκινημένος ὁ ἱερέας. Ἡ καρδιά σου εἶναι ἐκεῖ! Ἡ ψυχὴ

σου είναι εκεί!

Περίμενε μέ λαχτάρα τήν ώρα πού θά στεκότανε μπροστά στόν Σταυρό του Κυρίου ὁ Χάρης. Καί σάν βρέθηκε, ἀκούμπησε τό γυμνό του κεφάλι στά πόδια τοῦ Ἑσταυρωμένου, πιότερο γιά νά τοῦ πεῖ ὅτι ὑπέμεινε τόν σταυρό πού τοῦ ἔστειλε μέ πίστη, ὅτι συνεχίζει νά τόν κουβαλᾷ μέ πίστη. Σήκωσε ὕστερα ἓνα γύρο τό βλέμμα του στόν ἀγαπημένο του ναό. Οἱ φίλοι του, φοιτητές πιά ὅλοι, ἦταν ἐκεῖ! Ὁ Γιάννης τοῦ χαμογελοῦσε μέ θαυμασμό κι ἡ Μαρία μέ μάτια δακρυσμένα κι ὁ Γιώργος κι ὁ Βασίλης κι ἡ Χριστίνα κι ὁ...

Σταμάτησε τό βλέμμα του ὁ Χάρης στόν νεαρό πού στεκόταν δίπλα στόν παπα-Σταῦρο. Ἡ μορφή του κάτι τοῦ θύμιζε μά δέν μπορούσε νά βρεῖ κάτι συγκεκριμένο.

- Ὁ Ἀποστόλης μόλις σήμερα μοῦ εἶπε ἓνα κρίμα πού τόν βάραινε, Χαράλαμπε. Ἕνα κρίμα πού ἔχει νά κάνει μέ σένα καί τά παιδιά αὐτά. Καί μοῦ ζήτησε νά σᾶς μαζέψω ἐδῶ μπροστά στόν Ἑσταυρωμένο γιά νά σᾶς ζητήσει συγγνώμη.

-Ἰδιαίτερα ἀπό σένα, Χάρη, διέκοψε τόν παπα-Σταῦρο ὁ νεαρός.

- Εἶσαι ἐκεῖνος ὁ Ἀποστόλης πού..., ἄστραψαν τά μάτια τοῦ Χάρη στή θύμηση. Μή λυπᾶσαι, φίλε μου, ἐμένα ἐκείνη τή μέρα μέ ἔστειλες γιά πάντα ἀπό τήν αὐλή τῆς ἐκκλησιᾶς μέσα στήν ἀγκαλιά της, τοῦ εἶπε μέ γλυκεῖα φωνή. Χαίρομαι πολύ πού σέ βρίσκω καί σένα μέσα, εἶπε χαμογελώντας καί τόν ἐκκλίσσε στή δική του ἀγκαλιά.

Τή Μεγάλη Παρασκευή ὁ Χάρης δέν ἦταν μόνος του στό σπίτι. Ὁ Ἀποστόλης πῆγε ἀπό νωρίς καί τόν βρῆκε.

- Θά βγοῦμε μαζί στό μπαλκόνι ὅταν θά βγεῖ ὁ Ἐπιτάφιος, τοῦ εἶπε, καί θά ψάλλουμε μαζί καί τά Ἑγκώμια. Ἡ μαμά σου ἄς πάει στήν ἐκκλησία, θά καθίσω ἐγώ μαζί σου, τοῦ εἶπε μέ χαμηλωμένο τό κε-

φάλι ὁ Ἀποστόλης.

- Καινούργιος φίλος, γιέ μου; ρώτησε ἡ μητέρα.

- Ὁχι, μαμά, παλιός, ἀπό τήν παρέα τῆς αὐλῆς τῆς ἐκκλησιᾶς, ἀπάντησε ὁ Χάρης καί κοίταξε τόν Ἀποστόλη πού τοῦ ἔγνεφε εὐγνώμονα.

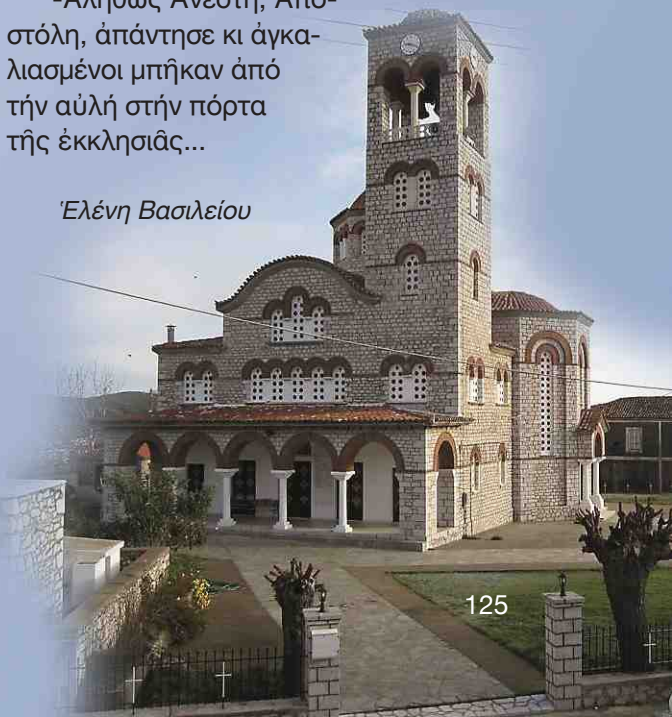
Τήν ἄλλη μέρα, τή μεγάλη μέρα τῆς Ἀνάστασης ὁ Χάρης ἦταν ἀπό τοὺς πρώτους στόν ναό. Τό ξεκαθάρισε καί στόν γιατρό καί στοὺς δικούς του. Στήν Ἀνάσταση θά πάει στήν ἐκκλησιά. Καί κείνοι τοῦ εἶπαν πῶς ναί, στήν Ἀνάσταση μπορούσε νά πάει. Κι ἦταν διπλή ἡ χαρά τοῦ Χάρη. Πρῶτον, γιατί ἦταν Ἀνάσταση καί δεύτερον, γιατί ἦταν στόν ναό. Ἦταν τόση ἡ χαρά του, πού ἔχε νά πάρει μαζί του καί τόν σκούφο του. Τί τόν ἔνοιαζε πού δέν εἶχε μαλλιά;

«Χριστός Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν», ἀντιλάλησε στήν αὐλή τῆς ἐκκλησιᾶς ἡ φωνή τοῦ παπα-Σταύρου κι ὁ Χάρης τό ἄκουγε μαζί μέ τό δυνατό κτύπημα τῆς καρδιάς του πού γεμάτη σιγουριά κρατοῦσε τόν ρυθμό.

- Χριστός Ἀνέστη, Χάρη, ἄκουσε τόν Ἀποστόλη νά τοῦ λέει λάμποντας ὁλόκληρος ἀπό χαρά.

-Ἀληθῶς Ἀνέστη, Ἀποστόλη, ἀπάντησε κι ἀγκαλιασμένοι μπῆκαν ἀπό τήν αὐλή στήν πόρτα τῆς ἐκκλησιᾶς...

Ἑλένη Βασιλείου

Συζητώντας τά γεγονότα...

Μηδέν κακόν ἀμιγές καλού!

Τά γεγονότα στόν Έβρο κακό! Ποιός λέει! Κάκιστο κακό ό πόλεμος καί ή άπειλή πολέμου. Όμως κατά έναν παράδοξο τρόπο, είδικά στόν Έλληνα (χωρίς κανέναν σοβινισμό) αύτού τοϋ είδους τά κακά λειτουργοϋν θετικά. Πάμπολλα τά πάθη τοϋ λαοϋ μας καί τό μεγαλύτερο ή άρχομανία καί ή έξ αύτής προερχόμενη διχόνοια. Τό διεκτραγωδεί άλλωστε ό μεγάλος μας έθνικός ποιητής στόν Ύμνον είς τήν Έλευθερίαν. Καί φαίνόταν ότι στίς μέρες μας αύτό τό πάθος μās όδηγοϋσε σέ έθνική διάλυση. Άλλά καί τό άλλο: ή ψευτοκουλτούρα τοϋ διεθνισμού καί τό άνέξοδο κήρυγμα φιλανθρωπίας άπό τίς Μ.Κ.Ο. έδραίωνε τήν τακτική τής ύποχωρητικότητας στίς όρδές τών άτυπων, κατευθυνόμενων είσβολέων. Όσπου ό Έβρος μās άνοιξε τά μάτια! Άλλά καί τά στόματα καί τίς καρδιές! Λέξεις σιγματισμένες, κινήσεις στοχοποιημένες, αίσθήματα καταπιεσμένα βρήκαν τή διέξοδό τους.

Όλοι, πολιτικοί άρχοντες κάθε παράταξης καί πολίτες κάθε «χρώματος», μέ δηλώσεις, μέ έθελοντική προσφορά, μέ προσωπικές ένέργειες, αλλά προπαντός μέ κοινό φρόνημα, σταθήκαμε πλάι στά παλληκάρια τοϋ Έβρου ποϋ άντιμετώπισαν όχι πιά τό λεγόμενο προσφυγικό πρόβλημα αλλά τήν έθνική άπειλή.

Ή ένότητα! Αύτή εΐναι ή λύση σέ κάθε κρίσιμη στιγμή, γιατί αύτή εΐναι ή έμπρακτη μετάνοια τοϋ έλληνικοϋ λαοϋ ποϋ έλκύει τή χάρη καί τή βοήθεια τοϋ Θεοϋ. Κι αύτή τήν έχουμε τόσο άνάγκη τοϋτες τίς ώρες!

Διπλή πρωτιά έλλήνων γιατρών

Διαβάσαμε στόν τύπο, ότι έλληνες είδικοί άντιμετώπισαν τά περιεδρικά συρίγγια, μιά σοβαρή έπιπλοκή τής νόσου Crohn, μέ μιά πρωτοποριακή θεραπεία. Πέτυχαν έτσι διπλή πρωτιά, καθώς άφ' ενός πρόκειται γιά προηγμένη θεραπεία, άφ' έτέρου γιατί αύτή χορηγήθηκε γιά πρώτη φορά στή χώρα μας σέ άσθενή, καί μάλιστα σέ δημόσιο νοσοκομείο, στό Άρεταίειο τών Άθηνών (βλ protothema.gr).

Παρά τίς δυσκολίες τής έποχής οι έπιστήμονές μας πρωτοστατοϋν σέ νέα έπιτεύγματα τής ίατρικής. Κι αύτό άποτελεΐ ίδιαίτερο καύχημα γιά μās, όταν μάλιστα κάποιοι άπ' αύτούς ύπήρξαν κάποτε μαθητές μας, άξια παιδιά άπό τότε, γόνοι εξαίρετων οίκογενειών.

Άλήθεια πόσα τέτοια έπιτεύγματα θά καταγράφαμε άν ή πατρίδα μας, ή Έλλάδα μας, δέν έτρωγε τά παιδιά της! Πόσοι σπουδαίοι νέοι έπιστήμονες όλων τών κλάδων έγκατέλειψαν τήν πατρίδα τους καί διαπρέπουν στό έξωτερικό!

Συζητώντας τὰ γεγονότα...

Γιατί ἡ μητέρα τους πατρίδα νά μήν μπορεῖ νά συγκρατήσει τόσα ὥραϊα μυαλά; Ἀξιότιμοι κύριοι, οἱ ὁποῖοι κρατᾶτε στά χέρια σας τὰ ἡνία τοῦ κράτους, ἀφῆστε τίς εὐχές καί τὰ λόγια, τίς κλάψες καί τὰ κροκοδείλια δάκρυα. Ὁ ἐκούσιος ξενιτεμός τῶν ἄξιων μυαλῶν τῆς νεολαίας μας δέν συγκρατεῖται μ' αὐτά ἀλλά μέ τή δημιουργία πρόσφορων συνθηκῶν, προκειμένου οἱ προικισμένοι ἐπιστήμονές μας νά ξεδιπλώσουν τὰ χαρίσματά τους καί νά ὀδηγήσουν τήν πατρίδα μας στήν πρώτη θέση τῆς παγκόσμιας κατάταξης στήν ἔρευνα καί στίς ἐπιτυχίες. Καί τό ἀξίζουμε!

Ἀφύπνιση

Τό τελευταῖο συγκλονιστικό γεγονός πού συνταράσσει ὁλόκληρο τόν πλανήτη, ὁ κορωνοϊός, ἀφύπνισε ὄχι μόνο τό ὑγειονομικό σύστημα ὅλων τῶν χωρῶν, ἀλλά καί ὅλους τούς κυβερνητικούς μηχανισμούς. Τρόμος καί ταραχή ἐπικρατεῖ στήν ὑφήλιο. Καθημερινά δίδονται στή δημοσιότητα τὰ νέα ἀριθμητικά στοιχεῖα σχετικά μέ τούς ἀσθενεῖς καί τὰ θύματα ἀπό τόν πανδημικό ἰό. Ὅλα ἀνεξαιρέτως πλέον τὰ κράτη προσπαθοῦν μέ αὐστηρά καί πρωτόγνωρα μέτρα νά ἀνακόψουν τήν ἐπέλαση τοῦ κορωνοϊοῦ. Καί καλῶς κάνουν, ἀφοῦ ἡ ζωὴ καί ἡ υἱεία τοῦ ἀν-

θρώπου εἶναι πολύτιμα ἀγαθά. Μέχρι τή στιγμή πού γράφουμε οἱ προσβεβλημένοι ἀπό τόν ἰό ξεπερνοῦν τίς 665.000 καί οἱ νεκροί τίς 30.000.

Ὅμως τή συμπεριφορά τῶν ὑπευθύνων χαρακτηρίζει μιὰ τραγικότητα, μαζί καί ὑποκρισία. Καί ἐξηγοῦμαστε: Δέν πάει πολὺς καιρὸς πού μιὰ πολὺ ἐνδιαφέρουσα ὁργάνωση, ἡ Open Doors USA ἀποκάλυψε ὅτι 215 ἐκατ. χριστιανοὶ βίωσαν διώξεις τό 2018, τὰ τελευταῖα 15 χρόνια 1,6 ἐκατ. δολοφονήθηκαν γιά τήν πίστη τους στὸν Χριστό, μέσα σ' ἓνα χρόνο 1.252 χριστιανοὶ ἀπῆχθησαν, 1.020 χριστιανοὶ βιάστηκαν ἢ παρενοχλήθηκαν σεξουαλικά καί 793 ναοὶ καταστράφηκαν. Ὑποθέτω τί μέτρα πάρθηκαν ἐναντίον αὐτῆς τῆς χριστιανικῆς γενοκτονίας; Ἐκτός καί ἐάν γιά κάποιους οἱ χριστιανοὶ εἶναι κατώτερο εἶδος ἀνθρώπου καί θά πρέπει νά ἀντιμετωπιστεῖ μέ ἀδιαφορία. «Οἱ χριστιανοὶ εἶναι ἡ πλέον διωκόμενη θρησκευτική ὁμάδα στὸν κόσμον», ἔγραφε πρόσφατα τό ἀμερικανικὸ δίκτυο Fox News. Ὅμως ὅλοι μας γνωρίζουμε, χριστιανοὶ καί μὴ, πὼς τό χαρακτηριστικὸ γνῶρισμα τῶν χριστιανῶν εἶναι νά ὑπομένουν διώξεις. Γι' αὐτό ἄς ἔχουμε θάρρος. Ὁ Κύριος τό εἶπε: «ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον» (Ἰω 16, 33) καί ἀκόμη «εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμᾶς διώξουσιν...» (Ἰω 15,20).

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
ΠΕΛΟΠΟΣ 7
54633 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ